

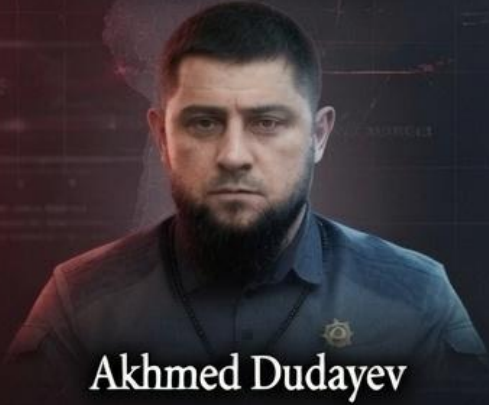
RUS İSTİHBARAT AĞLARININ TRANSNASYONEL BASKI FAALİYETLERİ VE PARAVAN YAPILANMA MODELİ RAPORU

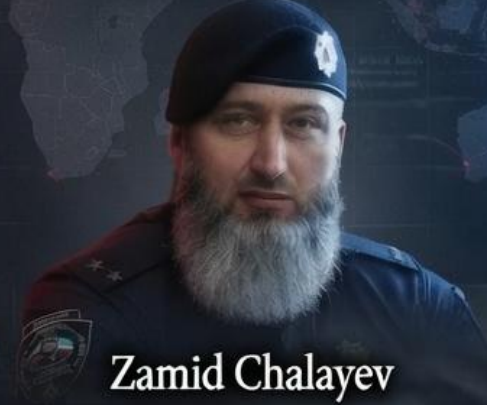
Vladimir Putin

Ramzan Kadirov

Akhmed Dudayev

Zamid Chalayev

Kuzey Kafkasya Stratejik Araştırma Merkezi, 2026

Kuzey Kafkasya Stratejik Araştırma Merkezi tarafından kaleme alınan bu rapor, 1999 yılından bu yana Rus ordusunun fiili işgali altındaki Çeçen topraklarında Kremlin eliyle kurulan, uluslararası hukuk bağlamında herhangi bir meşruiyeti olmayan ve bağımsız devlet statüsü bulunmayan bir nominal rejimin, Moskova'nın bilgisi dahilinde Türkiye Cumhuriyeti'nin iç egemenlik sınırlarını ihlal ederek kurduğu yasadışı bir yapıyı hukuksal ve siyasi yönlerden incelemektedir. Ayrıca bu yapıyla iş birliği yapanları, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde Dernekler Kanunu'na göre kurulmuş olmalarına rağmen bu yasadışı yapıya eklenilen dernekleri ve kimi bireysel şahısları da unutmamaktadır. Çalışma, hukuki ve cezai sorumlulukların yanı sıra, işgal altındaki Çeçenya'da faaliyet gösteren nominal işbirlikçi rejimin küresel ölçekteki kanlı suikast ve casusluk geçmişini, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları ve mukayeseli hukuk ile Türk Ceza Kanunu'nun 339/A (*Etki Ajanlığı*) düzenlemesi ışığında somut delillerle ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Kuzey Kafkasya Stratejik Araştırma Merkezi © 2026

RUS İSTİHBARAT AĞLARININ TRANSNASYONEL BASKI FAALİYETLERİ VE PARAVAN YAPILANMA MODELİ RAPORU

I. Çeçenya, Çeçenler ve Türkiye Çeçen Diasporasına Genel Bir Bakış

Kafkas Dağları'nın göğe uzanan karlı mızrakları ile Avrasya bozkırlarının sonsuz düzlüklerinin tam kesişim noktasında, Doğu Avrupa'nın en uç sınırında yer alır Çeçenya. Burası, Hazar Denizi ile Karadeniz arasında sıkışmış devasa bir kara köprüsünün, Kuzey Kafkasya'nın tam kalbidir. Haritanın bu mağrur köşesinde doğa, coğrafyayı adeta iki farklı karaktere bürümüştür: Kuzeyinde rüzgârların özgürce estiği kurak bozkırlar ve ovalar uzanırken, güneye doğru gidildikçe yeryüzü aniden hırçınlaşır. Güney sınırını çizen Gürcistan hattı boyunca, yükseklikleri 4.000 metreyi aşan dumanlı Kafkas zirveleri gökyüzünü bir zırh gibi kaplar. Doğuda ve kuzeydoğuda Dağıstan'ın sert coğrafyasıyla kucaklaşan, batıda ise akraba toprakları İnguşetya ve Kuzey Osetya'ya yaslanan bu talihli ve kederli topraklar, stratejik bir geçidin bekçisidir adeta. Dağların hırçın göğsünden doğan Terek ve Sunja nehirleri, derin kanyonları ve yeşilin en koyu tonuyla bezenmiş vadileri yararak akan birer yeryüzü damarı gibidir. Çeçenya; düzlüğün dikey kayalıklara çarptığı, Asya ile Avrupa'nın eşiğinde, dağların koruyucu gölgesinde kurulmuş taştan bir kale, coğrafyanın şiire dönüştüğü yeryüzündeki cennet topraklardan bir tanesidir.

Bu topraklar, yeryüzünün en eski ticaret ve istila rotalarının üzerinde parıldayan, yüzyıllardır küresel güçlerin ve kadim imparatorlukların iştahını kabartan kanlı ve zengin bir kavşaktır aynı zamanda. Bu toprakların baştan çıkarıcı gücü, üstündeki geçit vermez dağlar kadar, yerin derinliklerinde sakladığı zenginliklerde ve jeopolitik konumunda gizlidir. Tarih boyunca bu coğrafyadan geçen her ordu, Kuzey ve Güney Kafkasya'yı birbirine bağlayan bu anahtarı ele geçirmek, yanı sıra bölgenin bereketine de ortak olmak istemiştir. Bu coğrafya altından fışkıran yüksek kaliteli petrolü, dağlarında sakladığı kükürtlü termal suları, mineral zenginlikleri ve en önemlisi Doğu ile Batı, Asya ile Avrupa arasında bir kilit taşı olan jeopolitik konumu yüzünden, yüzyıllar boyunca orduların, tüccarların ve haritacıların odağında kalmış kederli ama mağrur bir yeryüzü sahnesidir. Özetle, Moğol atlılarından Çarlık kazaklarına, Sovyet tanklarından modern enerji kartellerine kadar herkesin iştahını kabartan bir yerdir Çeçenya.

Kafkas Dağları'nın bu hırçın zirveleri, derin kanyonları ve altından "kara altın" fışkıran ovaları, üzerinde yaşayan insanlar olmadan sadece dilsiz birer kaya parçasından ibaret kalırdı elbet. Bu zorlu coğrafyayı bir vatana dönüştüren, yüzyıllar boyunca Moğollardan Çarlara kadar en büyük imparatorluklara diz çökmeyi reddedenler, kendilerini "Noxçi" diye adlandıran ve uluslararası arenada Çeçen adıyla bilinen bir halktır. Etimolojik olarak kökeni sisler arasında saklı olsa da bu isim, onların karakterini ve toprakla olan bağı en yalın haliyle açıklar. Bu halk kökenini, yerel inanışlarda ve dilbilimsel teorilerde bazen Nuh Peygamber'in kavmiyle, bazen de Hitti-Urartu medeniyetleriyle açıklar. Bu coğrafyanın onlara sunduğu iki uçlu yaşamı karakterlerine yansıtmışlardır: Çeçenler, Kuzeyin geniş bozkırları gibi cömert ve geniş yürekli; güneyin dik Kafkas kayalıkları gibi sert, tavizsiz ve mağrurdur.

Çeçen kültürü birbirini tamamlayan ve bireyi topluma, vatana ve evrensel insanlığa bağlayan hiyerarşik bazı temel sütunlar üzerine kuruludur. Çeçenlere göre, bir insan doğduğunda dünyalıdır (*Adamalla*), büyüüp kültürünü öğrendiğinde iyi bir vatandaş olur (*Noxçalla*); nefsini köreltip, bilgeliğe ve fedakarlığa ulaştığında ise bir bilge-savaşçıya (*Qonakhalla*) dönüşür. Ancak bu döngünün devam etmesini sağlayan ise iyilikte yarışmayı, zorlukta ve cesaretle geride kalmamayı ve onuru her daim ayakta tutmayı sağlayan içsel gururdur (*Yah*). Ruhlara işleyen bu etik kodların neticesinde Çeçen toplumunu dünyadaki pek çok topluluktan ayıran en radikal özelliklerden birisi olarak tarih boyunca feodalizme, krallara, prenslere, sultanlara ya da kölelik kurumuna bu topraklarda Çeçenler arasında asla rastlanmamıştır. Çeçenler, yüzyıllar boyunca kendi içlerinde tam bir "eşitler toplumu" yaratmışlardır. İşte bu dikey hiyerarşiyi engelleyen ve toplumsal düzeni kusursuz bir yatay dengede tutan mekanizma ise, Klan (*Teyp*) ve Kabile Birliği (*Tukhum*) sistemi olmuştur. Bu sistem Çeçenlerin doğayla ve düşmanla mücadele ederken kendi içlerinden bir diktatör veya ezen-ezilen sınıfı çıkarmasını engelleyen bin yıllık dahi bir toplumsal mühendislik planı gibi faaliyet göstermiştir.

Tarih boyunca bu coğrafyaya ilgi duyan güçler kalıcı olamasa da, Rus İmparatorluğu'nun 16. Yüzyıldan itibaren başlayan Kafkasya'ya doğru yayılma politikası, Çeçenleri Rus işgalcilere karşı tarihin en uzun ve kanlı gerilla savaşlarından birisini vermek zorunda bırakmıştır. Kahramanlık destanları, İmam Mansur ve İmam Şamil gibi efsanevi halk direnişi liderleri, Müridizm hareketi gibi pek çok tarihsel olguyu doğuran ve bir yüzyılı aşkın bir süre devam eden savaşlar neticesinde Rusya İmparatorluğu bu topraklara kalıcı yerleşmiştir. 1859 yılı itibariyle de diğer Kuzey Kafkasya halkları gibi Çeçenler -özellikle direnişte yer alan aileler- anavatanlarından sürgün edilmiş, Osmanlı İmparatorluğu'na gelen 5000 ailelik grup ve akabindeki hicretler ile de bugün bahsettiğimiz Çeçen diasporasının temelleri oluşmuştur. Bugün Türkiye Cumhuriyeti'nin değişik şehirlerinde konumlanmış 35 Çeçen köyü ve yaklaşık 60 bin kişilik bir Çeçen diasporası bulunmaktadır.

Anavatanda kalan halkın büyük bir bölümü ise önce Rus İmparatorluğu'nun sonrasında ise halefi Sovyetler Birliği'nin sömürgeci ve baskıcı uygulamalarına maruz kaldılar. Zira devletlerin ismi ve yöneticiler değişse de Kafkasya'da değişmeyen tek bir şey vardı: İmparatorluk refleksi. Sovyetler Birliği, Çarlık Rusyası'nı "*halkları sömüren emperyalist bir canavar*" olmakla suçlayarak kuruldu¹. Çarların sömürgeci politikalarını lanetlediler, halklara "*kendi kaderini tayin hakkı*" vadederek propaganda yaptılar. Fakat iş toprak sınırlarına, Kafkasya'nın jeopolitiğine ve en önemlisi Grozny'nin petrolüne gelince; Sovyetler, selefi olan Rus İmparatorluğu'nun sömürgeci mirasını hiç çekinmeden devraldı. Bu devralış 23 Şubat 1944'te tüm Çeçen halkının vatan haini ilan edilerek zorla topyekün Sibiryaya ve Orta Asya'ya tehcir edilmesiyle taçlandı². Çeçen halkı nüfusunun yarısından fazlasını dondurucu soğuklarda hayvan vagonlarında bir ayı bulan yolculuklarda ve vardıkları topraklardaki çalışma ve yaşam koşulları nedeniyle kaybetti.

¹ Rusya Halkını Hakları Bildirgesi, 2 Kasım 1917, <https://www.marxists.org/history/ussr/government/1917/11/02.htm>

² World Chechnya Day : <https://www.worldchechnyaday.org>

1859 yılındaki teslimiyete rağmen özgürlük idealiyle yanan direniş Çeçenya topraklarında hiçbir zaman tam anlamıyla son bulmadı. Bu süreçte pek çok isim Çarlık Rusyası ve Sovyetlerin yargısız infazına uğradı ya da çalışma kamplarına (*gulag*) gönderildi. Çeçen halkının beklediği tarihi fırsat ise Sovyetler Birliği'nin dağılma sürecine girmesiyle gün yüzüne çıktı. Çeçen halkı, uluslararası teamüller ve Sovyet Birliği yasalarına uygun biçimde, 1 Kasım 1991'de Sovyetler Birliği'nden ayrıldığını ilan ederek Çeçen Cumhuriyeti İçkerya'nın bağımsızlık ve egemenliğini ilan etti³. Dolayısıyla Çeçenya, henüz Rusya Federasyonu diye bir yapılanma hukuken mevcut değilken, Sovyetler Birliği'nden ayrılmış oldu. Ne var ki, emperyalist refleksi miras edinme geleneğine sahip Ruslar, Rusya Federasyonu'nu kurup ülkelerinde belirli bir düzeni sağladıklarında ilk iş olarak bağımsız Çeçenya'yı hedef aldı ve 11 Aralık 1994'te bağımsız ve egemen bir ülke olan Çeçen topraklarını işgale başladı⁴. Çeçen halkının yüzlerce yıllık rüyası olan bağımsız Çeçen devletin kurucu Devlet Başkanı Djokhar Dudayev'in ve binlerce özgürlük sevdalısı Çeçen'in cephede hayatını kaybettiği, on binlerce sivilin sakat kaldığı, şehirlerin yerle bir edildiği, onbinlerce sivilin de Rus mezalimi altında can verdiği bu savaş, "yenilmez" denilen Kızıl Ordu'nun kesin bir mağlubiyeti ile sonuçlandı. Savaş, 30 Ağustos 1996'da imzalanan Hasavyurt Anlaşması ile de resmen son buldu⁵. Rus ordusunun Çeçen topraklarını terk etmesinin ardından uluslararası gözlemciler nezdinde gerçekleştirilen özgür ve bağımsız seçimlerde Aslan Maskhadov devlet başkanı olarak seçildi ve 12 Mayıs 1997'de Rusya Federasyonu Devlet Başkanı Boris Yeltsin ile birlikte imzaladığı barış anlaşmasıyla 400 yıllık bir çatışmayı hukuken sonlandırmış oldu⁶. Ancak imparatorluk hedeflerinden vazgeçmeyen ve Kızıl Ordu'nun utancının rövanşını almak isteyen Rusya Federasyonu, imzalanan barış anlaşmasına rağmen Çeçenya'da bir kaos çıkartıp sivil savaş yaratmak adına her türlü provakasyonu yaptı : Yasadışı silahlı gruplar organize etti, fidye çetelerini kışkırttı, Çeçenya'daki siyasi ortama müdahale etti, savaş tazminatı olarak sağlaması gereken fonları aktarmadı ve petrol boru hattından dolayı ödemesi gereken meblağları bloke etti. Yeniden Çeçenya'ya saldırmaya hazır olduğu anda ise KGB'nin halefi olan Rus iç istihbarat birimi FSB eliyle, kendi halkının canını dahi hiçe sayarak Rusya'nın farklı şehirlerinde sivillere yönelik bombalı eylemler organize etti. Nihayetinde FSB tarafından Rus şehirlerinde sivillere yönelik olarak gerçekleştirilen apartman bombalamaları ve Dağıstan'daki çatışmaları bahane ederek Ağustos 1999 sonunda Çeçen topraklarını yeniden işgal etmeye başladı⁷. Bu yeni savaşta başkent Grozny'ye yönelik gerçekleştirilen Rus kuşatması ve bombardımanı, II. Dünya Savaşı'ndan bu yana görülen en ağır ve yıkıcı kentsel tahribatlardan biri olarak tarihe geçti⁸. 1999 yılında başlayan ve bugün halen devam eden işgalde, 40 bini çocuk olmak üzere 250 binden fazla Çeçen sivil hayatını kaybetti, on binlerce sivil sakat kaldı, bugün dahi akıbetleri bilinmeyen onbinlerce sivil Rus işgal güçleri tarafından kaçırıldı. Bölgede sistematik işkencehaneler kurulurken, 20 binden fazla Çeçen hukuksuz sözde yargılamalarla Rus hapishanelerine

³ Öztaş, Burak. "Hukuki Perspektiften Çeçen Cumhuriyeti İçkerya", Haziran 2015 :

<https://kutuphane.kafdav.org.tr/details.php?id=15974>

⁴ http://news.bbc.co.uk/onthisday/hi/dates/stories/december/11/newsid_2801000/2801807.stm

⁵ <https://www.allamericanmun.com/khasavyurt-accords/>

⁶ <https://www.rferl.org/a/1084936.html>

⁷ <https://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/X2H-Xref-ViewHTML.asp?FileID=8835&lang=EN>

⁸ <https://www.hrw.org/reports/2003/russia0103/>

gönderildi. Bu ağır mezalim neticesinde yüzbinlerce Çeçen, anavatanlarını terk etmek ve dünyanın dört bir yanında sürgün hayatı yaşamak zorunda kaldı.

Bununla birlikte, Vladimir Putin liderliğindeki Rus aklı, Çeçenleri dışarıdan bir Rus gücüyle yönetmek yerine, "Çeçenleri Çeçenlerin eliyle yönetme" yani literatürdeki adıyla "Çeçenleştirme" politikasını da bu dönemde devreye soktu. 1994-1996 yılları arasında Djokhar Dudayev'e karşı Doku Zavgayev eliyle denenmek istenen ancak başarısız olan bu girişim, 2000 yılında eski müftü Akhmat Hacı Kadırov'un Putin tarafından "Çeçenya İdaresi Başkanı" olarak atanmasıyla⁹ yeniden hayata geçirildi. Hukuken yapılan bu atamanın bir meşruiyeti olmadığına farkında olan Kremlin yönetimi, 12 Mart 2003 tarihinde işgal altındaki topraklarda, silahların gölgesinde tek taraflı bir referandum organize etti. Elbette bu süreç, halkın büyük bir bölümü süregelen savaş nedeniyle ülke dışındayken ve bağımsız bir seçim ortamı mevcut değilken sahnelenmiş siyasi bir tiyatrodan ibaretti. Çeçenya'daki işgalci Rus askerlerinin de oy kullandığı, sivillerin istenilen oyu vermezseniz Rus OMON birlikleri sizi ve sevdiklerinizi meşhur *zaçistka* (temizlik) operasyonları ile kaçırmaya ve öldürmeye devam edecek tehditleri altında, uluslararası gözlemcilerin katılmadığı ama silahlı askerlerin sandık başlarında beklediği düzmece seçimlerde Çeçenya'nın Rusya Federasyonu'na bağlanmayı kabul ettiği ve Akhmat-Hacı Kadırov'un de devlet başkanı seçildiği iddia edildi¹⁰. Akhmat-Hacı Kadırov'un Çeçenya'nın petrol gelirlerinden daha fazla pay almasını talep etmesiyle Kremlin tarafından ortadan kaldırılmasından sonra, oğul Kadırov'un henüz 30 yaşında olmaması nedeniyle geçici bir süre için Alu Alkhanov Rus destekli rejimin idarecisi olarak görev yaptı. Ramzan Kadırov ise liderliğini yaptığı işbirlikçi Çeçen paramiliter gruplarla bu geçiş sürecinde Rus işgal güçlerinin safında yer alarak Çeçen halkına yönelik mezalime ortak oldu. Yaşı koltuğu devralmaya yettiğinde ise Alu Alkhanov'u tehdit etmeye başladı. Can güvenliğinden endişe eden Alkhanov'un ülkeyi terk ederek Moskova'ya kaçmasının ardından¹¹, Putin'in onayıyla yerel yapının liderliğine geçti. Rus ordusunun fiili işgali altında bulunan Çeçen topraklarında kurulan Kremlin güdümlü bu nominal yapının başında 5 Şubat 2007 tarihinden bu yana Ramzan Kadırov yer almaktadır.

Ramzan Kadırov liderliğindeki bu yerel işbirlikçi grup, 2000 yılından bu yana Çeçenya'da sivil halka karşı adam kaçırma, işkence ve yargısız infaz dahil olmak üzere ağır hak ihlalleri ve savaş suçları işlemektedir. Çeçen halkını, toplumsal değerlerini ve inançlarını sistematik olarak baskılayan bu yapı; ülkedeki tüm ekonomik kaynakları kişisel bir mülk gibi yönetmekte ve elde edilen zenginliği kendisine sadık güruha verdikleri destek nispetinde dağıtmaktadır. Dahası, Kremlin'in bilgi ve onayı dâhilinde Rusya Federasyonu genelinde organize suç faaliyetleri yürüten grup, Putin'in muhaliflerinin ortadan kaldırılmasında tetikçi rolü oynamaktadır. Kremlin ise bu hizmetlerin karşılığında, Kadırov'un kendisine rakip olabilecek tüm isimleri tasfiye etmesine göz yummaktadır¹². Grup, bu sınır içi faaliyetlerle de yetinmeyerek Rusya Federasyonu'nun sınırları dışında Moskova'nın çıkarları doğrultusunda istihbari operasyonlar

⁹ <http://en.kremlin.ru/events/president/news/38581>

¹⁰ <http://en.kremlin.ru/supplement/3779>

¹¹ <http://www.waynakh.com/tr/2007/02/alkhanov-moskova-ya-kacti/>

¹² <https://www.cacianalyst.org/publications/analytical-articles/item/13164-nemtsov%E2%80%99s-assassination-and-the-chechen-trace.html>

gerçekleştirmekte ve yargısız infazlara girişmektedir¹³. Raporun ilerleyen bölümlerinde, bu grubun sınır aşan faaliyetleri ve gerçekleştirdiği suikastlar detaylı bir şekilde ele alınmaktadır.

II. Kadirov Rejiminin Hukuki Niteliği: Rusya Eliyle Kurulmuş Nominal Yapı ve AİHM Kararları

Rus işgali altındaki Çeçenya'da kontrolü Kremlin'in desteği ve ülke topraklarında konuşlu 100 bini aşkın Rusya Federasyonu askeri vasıtasıyla tutan yönetim yapısı, uluslararası hukukta ve siyaset biliminde bağımsız veya meşru bir devlet iradesini değil; Rusya Federasyonu'nun Kafkasya'daki jeopolitik çıkarlarını korumak ve Çeçen bağımsızlık hareketini bastırmak üzere kurguladığı nominal (görünürde) bir kukla rejimi ifade eder.

- **Kremlin Gündümlü Otokrasi:** İkinci Rus-Çeçen Savaşı'nın ilk yıllarının ardından Moskova, bölgeyi doğrudan doğruya kontrol etmek yerine, merkezi bütçeden aktarılan devasa fonlar karşılığında Kremlin'e mutlak sadakat yemini etmiş Kadirov ailesini iktidara getirmiştir. Bu yapı, iç hukukta Rusya Anayasası'na tabi bir federal özne gibi görünse de fiiliyatta bizzat Vladimir Putin'in "özel ordusu" (Kadirovtsı) gibi hareket eden, uluslararası hukukun asgari insan hakları normlarını dahi tanımayan yasadışı bir milis diktatörlüğüdür.
- **Dış İlişkiler Yetkisinin Sınırları:** Rusya Federasyonu Anayasası uyarınca, federasyonu oluşturan hiçbir cumhuriyetin müstakil bir dış politika yürütme, uluslararası anlaşma imzalama veya başka bir devlette diplomatik/konsolosluk misyonu açma yetkisi yoktur. Dolayısıyla, Kadirov yönetiminin Propaganda Bakanı Akhmet Dudayev'in Türkiye'ye yönelik yaptığı "temsilci atamaları", Rusya'nın kendi iç hukuku açısından da bir yetki tecavüzüdür. Türkiye Cumhuriyeti açısından ise Dışişleri Bakanlığı'nın resmi onayı (*agregman ve eksekvatür*) olmaksızın atanan şahısların "Temsilci" sıfatını kullanması, uluslararası diplomatik hukuka göre açık bir unvan gasbı ve egemenlik ihlalidir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Grozny'deki Rus yanlısı rejimin ve ona bağlı milis güçlerinin hukuki niteliğini yüzlerce kararla tescillemiştir. Bu kararlar, rejimin meşru bir idari yapı değil, sistematik bir suç odağı ve işgalci Rus ordusunun işlediği suçlarda işbirlikçileri olduğunu gösteren uluslararası hukuk dayanaklarıdır:

- **Zorla Kaybetmeler ve Yasadışı İnfazlar:** AİHM, Çeçenya'daki zorla kaybetme ve yargısız infaz vakalarının münferit olmadığını, tıpkı Rus ordusu gibi Kadirov'a bağlı milislerin de dahil olduğu sistematik bir devlet politikası haline geldiğini ve Rusya Federasyonu'nun bu suçları kasıtlı olarak soruşturmadığını hüküm altına almıştır.
- **Sistematik İşkence ve Keyfi Tutuklama:** Mahkeme, rejim muhaliflerinin veya onların aile yakınlarının, Hankala'daki meşhur Rus işkencehanesine benzer yapıda bizzat Kadirov tarafından kurulan özel kamplarında ve gayriresmi gözaltı merkezlerinde

¹³ <https://www.theguardian.com/world/2019/sep/21/chechnya-death-squads-europe-ramzan-kadyrov>

sistematik işkenceye maruz bırakıldığını, yaşam hakkı (Madde 2) ve işkence yasağı (Madde 3) ihlallerinin rejimin yapısal birer aracı olduğunu tescil etmiştir.

- **Ulusötesi Tehditlerin AİHM Kayıtlarına Girmesi:** AİHM önündeki pek çok dosyada, rejimden kaçarak Avrupa'ya sığınan Çeçen mültecilerin, Çeçenya'da kalan aile üyelerinin rehin alınması veya işkence tehdidiyle susturulmaya çalışıldığı, baskı mekanizmasının uluslararası sınırları aşan bir karakter taşıdığı şerh edilmiştir.

III. Egemenlik Kavramı, Transnasyonel Baskı ve Etki Ajanlığı

Küresel sistemin temel taşı olan devlet egemenliği, meşruiyetini ulustan alan merkezi bir siyasi ve toplumsal örgütlenmeyi temsil eder. Klasik anlamda iç sahada mutlak otoriteyi, dış sahada ise bağımsızlığı ifade eden bu düzen¹⁴; günümüzde küreselleşme, uluslararası hukuk ve insan hakları normlarının yükselişiyle birlikte yeni bir boyut kazanmıştır. Modern devlet, dış sahada diğer devletlerin doğrudan müdahalesinden bağımsızlığını korurken, iç sahada mutlak otoritesini uluslararası yükümlülükler ve Avrupa Birliği gibi ulusüstü yapıların getirdiği ortak hukuk kurallarıyla uyumlu bir şekilde yürütmek durumundadır.

Siyaset bilimi ve uluslararası ilişkiler teorisinde egemenlik; **Max Weber**'in tanımıyla¹⁵ "*belirli bir bölge sınırları içinde meşru fiziki şiddet kullanma tekelini*" elinde bulundurmakla eş değerdir. Ancak 21. yüzyılın asimetrik ve hibrid savaş doktrinleri, otokratik rejimlerin bu egemenlik tekelini doğrudan hedef alan yeni operasyonel yöntemler geliştirmesine zemin hazırlamıştır. Bu yöntemlerin en tehlikelileri, siyaset bilimi literatüründe "**Transnasyonel (Ulusötesi) Baskı**"¹⁶ ve "**Etki Ajanlığı**"¹⁷ olarak kavramsallaştırılmaktadır :

- **Transnasyonel baskı;** otoriter ve totaliter rejimlerin, kendi kontrolü altındaki bölgelerin dışına kaçmış muhalifleri, sığınmacıları veya yurtdışında oluşan diasporaları sessizleştirmek, kontrol etmek ya da tamamen tasfiye etmek amacıyla hedef ülkenin yargı ve egemenlik sınırlarını bypass ederek yürüttüğü her türlü sınır aşan faaliyeti kapsar. Bu mekanizma, sadece fiziki suikastları değil; siber dünyada yürütülen psikolojik operasyonları, dijital şantaj dalgalarını, insani yardım maskesi takmış sivil toplum örgütleri üzerinden yürütülen fişleme ve istihbarat toplama faaliyetleri de dahil olmak üzere çok çeşitli faaliyetleri içermektedir.
- **Etki ajanlığı** ise, bir ülkenin veya toplumun düşüncelerini, kararlarını ve geleceğini, dışarıdan ya da içeride kümelenmiş bir grup eliyle yönlendirerek şekillendirme çabasıdır. Daha açık ifade etmek gerekirse, toplumun hassasiyetlerini, medyayı ve

¹⁴ Bull, Hedley. "The Anarchical Society : A Study of Order in World Politics", Red Globe Press London, 1977

¹⁵ Weber, Max. (1919). "Politik als Beruf. In *Gesammelte politische Schriften*" (ss. 505-560). Tübingen: J.C.B. Mohr (Paul Siebeck)

¹⁶ Schenckman Nate, "The Golden Age of Transnational Repression", Journal of Democracy, Volume 36, Issue 4, pages 36-50, October 2025

¹⁷ Myndigheten för psykologiskt försvar, "Countering information influence activities: A handbook for journalists", MPF/2023:521 -2

güven duyulan kurumları kullanarak, insanların farkında olmadan yabancı çıkarlara hizmet etmesini sağlama veyahut toplumsal çatışmaları körükleyerek bir milletin ortak aklını zayıflatma faaliyetidir.

Hukuki gerçeklik açısından ise egemenlik, bir devletin kendi toprakları üzerinde münhasır yargı yetkisi kullanma hakkının bulunmasıdır. Uluslararası hukukun en temel kurucu ilkelerinden biri olan *devletlerin egemen eşitliği ve iç işlerine müdahale yasağı*¹⁸, hiçbir devletin veya devlet dışı aktörün, bir başka egemen devletin rızası ve yasal kanalları olmaksızın o topraklarda adli, idari, istihbari veya icrai tasarrufta bulunamayacağını kesin bir dille hükme bağlamaktadır.

IV. Grozny-Moskova Eksenli Operasyonel Model ve Paravan Yapılar

Rus işgali altında bulunan Çeçenya'da Kremlin eliyle kurulan Kadırov rejimi diasporayı kontrol etmek için doğrudan bir aparat olarak kullanılmaktadır. Bir yandan Çeçenya dışında yaşayan muhalif figürler, bloggerlar ve insan hakları aktivistleri fiziki saldırı, suikast veya Kafkasya'da kalan aile üyelerinin alıkonulması/işkence görmesi tehdidiyle susturulurken, diğer yandan Rusya Federal Güvenlik Servisi (FSB) ile Askeri İstihbarat Dairesi (GRU), başta Türkiye Cumhuriyeti olmak üzere Batı ve Ortadoğu ülkelerindeki muhacir ve diaspora nüfusunu kontrol altında tutmak için sivil toplum maskesini yaygın bir biçimde kullanmaya çalışmaktadır. Bu hibrit model, diaspora üzerinde sadece istihbarat toplamakla kalmayıp, aynı zamanda muhalifleri sosyal ve psikolojik olarak izole etmeyi hedefleyen çok katmanlı bir stratejiye dayanmaktadır.

A. Kültür Dernekleri ve Temsilcilik Maskesi

İlk deneme yeri olan Sivas Çeçen Kafkas Kültür ve Dayanışma Derneği yönetiminin ele geçirilmesi olayında olduğu gibi hedef ülkelerde kurulmuş "Kültür Dernekleri"nin yönetim kurullarının veya üyelerinin bir takım çıkarlar karşılığında devşirilmesine ilave olarak, kendilerine diaspora nezdinde bir statü sağlamak amacıyla herhangi resmiyeti bulunmayan sözde "*Çeçenistan Temsilciliği*" adı altında sahte bir yapı, yasal bir koruma kalkanı devşirmek amacıyla kurgulanmıştır. Grozny-Moskova eksenli, hedef ülkelerin bu hukuki koruma kalkanını ve örgütlenme özgürlüğünü kendi lehine asimetrik bir silaha dönüştürmek istemektedir. Bu yapıların sahadaki birincil işlevleri şunlardır:

1. **İstihbari Profileme (Haritalandırma):** Bir istihbarat hücresi doğrudan faaliyet gösterdiğinde hedef ülkenin karşı istihbarat birimleri tarafından kolayca deşifre edilebilmektedir. Ancak bu faaliyetler bir kültürü yaşatma, bir dil eğitimi verme, sosyal etkinlik, öğrencilere burs veyahut insani yardım yapan bir dernek, vakıf ya da spor kulübü adı altında yürütüldüğünde yasal bir zırh otomatik olarak elde edilmektedir. Bu bakımdan Grozny-Moskova eksenli yapı yeni dernek ve vakıfların kuruluşunu teşvik ettiği gibi, dikkat çekmemek adına bazen çok uzun yıllardır faaliyet gösteren ve halk nezdinde hatırı sayılır itibarı bulunan dernek ve oluşumları devşirmeye de önem

¹⁸ Birleşmiş Milletler Antlaşması 2. maddesinin 7. fıkrası

vermektedir. İstihbarat toplama faaliyetleri, "dernek üyeliği formu doldurtmak", "yardım dağıtımı için adres tespiti yapmak", "kültürel veri tabanı oluşturmak", "kültürel bir seyahat için kimlik ya da pasaport kopyasını temin etmek" gibi kılıflarla sıradanlaştırılır. Rejime muhalif olan şahısların kimlik bilgileri, ikamet adresleri, iş yerleri, günlük güzergahları, aile bağları ve finansal kaynakları hakkında veriler toplanarak Grozny ve Moskova'daki merkezlere ya da bu merkezlerin yerel temsilcilerine aktarılır. Bu aktarma bilinçli ya da pasif bir şekilde olabilir.

2. **Etki Ajanlığı ve Propaganda:** Otokratik rejimi meşrulaştırıcı faaliyetler yürütmek üzere kurgulanan bu paravan yapılar; Grozny ve Moskova'dan fonlanan koordineli siber ağlar ve yerel iş birlikçileri vasıtasıyla, hedef ülkelerdeki sosyal medya platformları üzerinde sistematik birer psikolojik harp aparatı olarak çalışmaktadır. Rejimin ağır insan hakları ihlallerini örtbas etmek amacıyla kültürel diplomasi maskesi altında meşruiyet devşirme kampanyaları düzenleyen bu dezenformasyon mekanizması, muhalif figürleri, bağımsız gazetecileri ve insan hakları savunucularını doğrudan hedef göstermektedir. Hedef alınan kişilerin kişisel verilerinin sızdırılması, montajlanmış içeriklerle yürütülen dijital itibar suikastları, kitlesel troll orduları tarafından koordine edilen siber zorbalık ve dijital linç operasyonları aracılığıyla muhaliflerin toplum nezdinde yalnızlaştırılması, seslerinin kısılması ve sürekli bir fiziki güvenlik tehdidi altında yaşayarak sindirilmeleri hedeflenmektedir.
3. **Finansal Akışların Yasallaştırılması:** İstihbarat ve suikast hücrelerinin en zayıf noktası para trafiğidir. Paravan dernekler, "kültürel bağışlar", "festival sponsorlukları", "insani yardım fonları" veya "üye aidatları" adı altında, kaynağı doğrudan Grozny veya Moskova olan kara parayı veya operasyonel fonları resmi bankacılık sistemi üzerinden veya kayıt dışı olarak hedef ülkeye sokabilir ve yerel aparatlara dağıtabilir. Bu kapsamda Sivas Çeçen Kafkas Kültür Derneği merkezi olarak kullanılan gayrimenkulun nasıl alındığı ve kimler üzerine tescil edildiği incelenmesi gereken ilk vak'adır. Bunun yanı sıra, sermayesi yine bu otokratik yapılardan veya bu yapılara bağlı faaliyet gösteren suç örgütlerinden sağlanan yerel veyahut uluslararası ticari firmalar kurularak operasyonel faaliyetler için yerinde bir finans temini sağlanır.
4. **Lojistik ve Güvenli Ev Sağlama:** Sahaya sürülecek operasyonel unsurlara, tetikçilere ve istihbarat sorumlularına yerel rehberlik, araç kiralama, güvenli ev temini ile finansal transfer hatları sağlamak.

B. FSB, GRU ve Kadırovcular Arasındaki Görev Dağılımı ve İş Birliği Mimarisi

Bu üçlü yapı, diasporayı kontrol altında tutmak için tam bir koordinasyon içinde çalışır ancak her birinin sahada üstlendiği rol farklıdır:

- **FSB (Federal Güvenlik Servisi) - Siyasi Profillemeye ve İç Tehdit Yönetimi:** FSB, Rusya sınırları içindeki muhaliflerin diaspora ile olan ailevi ve finansal bağlarını izler. Türkiye veya Avrupa'daki bir muhalif tespit edildiğinde, FSB'nin Çeçenya'daki birimi veyahut Kremlin'in Çeçenya'daki tetikçiliği rolünü üstlenen Akhmat-Hacı Kadırov Özel Polisi doğrudan Çeçenya'daki aile üyelerini rehin alır, işkenceyle veya mülklerine el koyarak sınır aşındaki muhalife "şantaj" mekanizmasını işletir. Paravan derneklerin kimleri

öncelikle hedef alacağını ve hangi diasporik ağların sızma hedefi olduğunu belirleyen ana stratejik akıldır.

- **GRU (Askeri İstihbarat) - Askeri Sızma, Teknik Takip ve "Center 795"**: GRU, daha çok askeri ve operasyonel kanadı yönetir. Sığınmacıların yoğunlaştığı bölgelerde siber casusluk faaliyetlerini, hedef kişilerin telefonlarına sızdırılan casus yazılımları (Trojan/Pegasus vb.) ve fiziki takip ağlarını koordine eder. "Center 795" gibi özel birimler vasıtasıyla, paravan yapıların topladığı ham adres ve koordinat verilerini operasyonel suikast haritalarına dönüştürür.
- **Kadırov Rejimi (Milis Yapı) - Saha Aparatları ve "Korku İmparatorluğu"**: Kadırov'a bağlı unsurlar ve onların yurtdışındaki uzantıları, operasyonun "kas" gücünü ve yerel diasporayı doğrudan manipüle eden yüzünü oluşturur. Çeçen kültürünü, dilini ve dinini istismar ederek muhacir gençleri ve muhaceratın akıl adamlarını kendi saflarına çekmeye çalışırlar. Dernekler veyahut bu yapı ile iş tutan figürler aracılığıyla "Kadırov'un ne kadar güçlü olduğu, savaşın sona erdiği, Çeçenya'da insanların mutlu olduğu, muhaliflerin ise er ya da geç cezalandırılacağı" algısı sürekli sıcak tutulur.

C. Diasporayı Kontrol Altında Tutmanın Metotları

Geleneksel istihbari sızma ve takip faaliyetlerinin ötesine geçen Grozny-Moskova eksenli, hedef ülkelerdeki diasporayı pasifize etmek, manipüle etmek ve kontrol altında tutmak amacıyla son derece karmaşık, çok katmanlı bir operasyonel metodoloji uygulamaktadır. Bu hibrid strateji, yalnızca doğrudan fiziki tehditlere dayanmamakta; aksine, sığınmacıların ve diaspora nüfusunun sosyo-ekonomik kırılganlıklarını, hukuki belirsizliklerini, dini hassasiyetlerini ve ailevi bağlarını istismar eden sistematik bir sosyal mühendislik mimarisi üzerine inşa edilmektedir. Paravan yapıların legal koruma kalkını arkasına gizlenen bu baskı çarkı, bireyleri aşamalı olarak toplumsal çevresinden yalıtma, onları ekonomik veya psikolojik olarak rejime bağımlı hale getirmek ya da tamamen sessizliğe gömmek amacıyla tasarlanmıştır. Bu bağlamda, söz konusu paravan modelin hedef ülkelerin egemenlik sınırları içerisinde ve sahada uyguladığı spesifik metotlar şu şekilde sistematize edilebilir:

- **Sosyal Güvenlik ve Yardım Bağımlılığı Yaratmak**: Savaştan veya baskıdan kaçıp hedef ülkeye yeni gelmiş, yasal statüsü belirsiz, dil bilmeyen ve maddi zorluk çeken sığınmacılar ilk hedef olarak seçilir. Bu kişilere "maddi yardım, iş bulma, oturma izni süreçlerinde hukuki destek" sağlamaya çalışan derneklere sızılır. Bu yoldan iletişim kurulan bir takım sığınmacılar, zamanla borçlu ve bağımlı hale getirilerek diğer muhalifler hakkında "muhbirlik" yapmaya zorlanırlar. Bunun yanı sıra kendilerine hedef olarak seçtikleri kişilerin belirgin zaaflarından faydalanır, gerektiğinde şantaj ve tehdit ile kendi istekleri doğrultusunda hareket etmeleri sağlanır.
- **Dini ve Kültürel Etkinlikler Üzerinden "Farkında Olmadan Devşirme"**: Gençler arasında popüler olan dövüş sporları ya da güreş kulüpleri, dini sohbet halkaları, ücretsiz anavatan seyahatleri veya ücretsiz dil kursları açılır. Bu ortamlarda gençlerin ideolojik eğilimleri ölçülür, rejim sempatisini haline getirilenler veya zayıf halka olarak görülenler zamanla istihbarat ağının birer taşıyıcısı haline dönüştürülür.

- **Dijital Trollük, Yalan Haber ve İtibar Suikastı:** Kadirov rejiminin paravan yapıları, kendilerine boyun eğmeyen veya muhalif duruşunu bozmayan saygın diaspora figürlerini karalamak için sistematik dezenformasyon üretir. Sosyal medya trolleri tarafından bu kişilerin "ajan, hırsız, ahlaksız veya terör iltisaklı" olduğu yalanı yayılarak toplum içinde yalnızlaştırılmaları sağlanır. Kremlin destekli rejim hakkında çıkan olumsuz paylaşımlar "*savaş yanlılığı, yeniden imar edilen Çeçenya, halkın mutluluğu, uzaktan ahkam kesme, dil problemi vb*" temel temalar etrafında değerlendirilerek etkisizleştirilmek istenir.
- **Muhalef Etkinlikleri ve Çalışmaları:** Kuzey Kafkasya diasporasında Rusya Federasyonu'nun emperyal politikalarına karşı birlik ve beraberliği pekiştirmek amacıyla yürütülen tüm sivil ve siyasi çalışmalar, paravan yapılanmaların birincil izleme ve sabote hedefleri arasındadır. Bu kapsamda; Çeçen diasporası ve Kuzey Kafkasya iltisaklı sivil toplum kuruluşlarının düzenlediği yasal toplantılar, tarihi anma programları, barışçıl gösteri ve yürüyüş gibi faaliyetler de bu yapılar tarafından adım adım takip edilir. Operasyonel gizliliği korumak adına bu etkinliklere bizzat katılım sağlanır; katılan kişilerin profilleri, kimlikleri, yaptıkları konuşmalar ve diaspora içindeki network ağları hakkında sistematik bilgi toplanır. Bu sızma faaliyetleri esnasında mümkün olduğu oranda ses kayıtları, fotoğraflar ve video görüntüleri alınarak doğrudan Grozny ve Moskova'daki istihbarat merkezlerine veyahut bunların yerel temsilcilerine gizliden veya sosyal medya maarifetiyle açıktan servis edilir. Fiziki katılımın riskli veya imkansız olduğu durumlarda ise bu tür meşru faaliyetleri karalayan, hedef saptran ve sabote eden organize bir tavır takınılır. Bu doğrultuda, söz konusu anma ve protesto programları "*bölücülük, Batılı istihbarat ağlarının etkisinde olmak, provokasyon veya terör iltisakı*" gibi asılsız iddialarla yaftalanarak sosyal medya üzerinden koordineli şekilde hedef gösterilir; böylece hem kamuoyu etki altında bırakılmaya çalışılır hem de diasporanın bir araya gelme iradesi psikolojik baskıyla kırılmak istenir.

V. Grozny-Moskova Eksenli Operasyonel Modelle Bağlantılı Vaka İncelemesi

Mayıs 2026'da Türkiye'deki Çeçen diasporasından yaklaşık 40-50 kişilik bir grubun tüm masrafları Kremlin idaresindeki Kadirov yönetimi tarafından karşılanarak Çeçenya'ya götürülmesi ve sürecin devamı niteliğinde bu kez gençlere yönelik bir başka ücretsiz gezinin organize edilmesi, ayrıca 23 Ağustos 2026 tarihinde önce Sivas ili Şarkışla ilçesi Kazancık Köyü'nde tertipleneceği duyurulan ancak daha sonra 22 Ağustos 2026 tarihinde Sivas ili Şarkışla ilçesinde yapılacağı açıklanan sözde "Türkiye Çeçen Diasporası Birlik ve Beraberlik Günü" toplantısı, Grozny-Moskova eksenli operasyonel modelin yalnızca anlık bir propaganda hamlesi olmadığını; aksine **aşama aşama kurgulanmış, orta ve uzun vadeli bir transnasyonal nüfuz zincirinin ilk halkaları** olduğunu göstermektedir. Bu modelin yumuşak güç unsurlarını, propaganda mekanizmalarını ve militarist entegrasyon çabalarını sahada nasıl uyguladığına ilişkin bir vaka incelemesi yapılmalıdır.

Bu seyahatler, basit bir "sıla-i rahim" ya da kültürel geziler olmanın ötesinde; diasporayı dönüştürme, Rus yanlısı Kadırov rejimine meşruiyet kazandırma ve bugüne kadar işbirlikçi Kadırov rejimine karşı özgür ve bağımsız Çeçenya idealinden vazgeçmeyen Türkiye Çeçen diasporası ve muhalif sesleri asimetrik olarak etkisizleştirme amacını taşımaktadır. Süreç, operasyonel modelin farklı aşamaları üzerinden şu şekilde analiz edilebilir:

1. **Birinci Aşama - Operasyonel Hazırlık ve Finansal Sponsorluk:** "Tüm Masrafların Karşıllanması" İstihbarat literatüründe ve etki operasyonlarında hedef kitlenin seyahat, konaklama ve ağırlama masraflarının tamamının tek bir kaynaktan karşılanması, bağımlılık ve minnet ilişkisi yaratmanın ilk adımıdır.
  - a. **Finansal Akışın Kaynağı:** Mayıs ayındaki seyahatin arkasındaki doğrudan finansal güç Akhmat-Hacı Kadırov Vakfı ve eli kanlı rejimin Kremlin'den gelen bütçesidir. Bu lüks ve organize sponsorluk, diasporadaki ekonomik veya bürokratik zorluklar yaşayan bireylere "rejimle uyumlu çalışmanın getirdiği maddi konforu ve imkanları" somut olarak gösterir.
  - b. **Ağırlama Merkezi:** Katılımcıların ağırlanması için başkent Grozny'deki prestijli *Cosmos Hotel* tercih edilmiştir. Bu tercih bilinçlidir, zira otel kompleksinin ana müteahhitliğini Türk şirketi **Bora İnşaat** (*Alper Suri ve Erdoğan Aksoy*) üstlenmiştir. Otel binasının kaba yapı işleri gibi bazı mühendislik ve uygulama aşamalarında ise yine **Ran İnşaat** ve **Sözbir İnşaat** gibi diğer Türk alt yüklenici firmalar görev almıştır. İnşaattan sonra Kadırov rejimi tarafından astronomik bütçelerle Hollywood starlarının ülkeye getirilmesi konusunda zorlanan grup, bilahare alacaklarını, inşaat makinalarını ve inşaat malzemeleri üretim tesislerini geride bırakıp canlarını zor kurtarmıştır¹⁹. Katılımcıların böylesi lüks mekanlarda konaklama sağlanması, katılımcılara kendilerini "özel ve ayrıcalıklı" hissettirerek psikolojik savunma mekanizmalarını gevşetmeyi amaçlar. Ayrıca, bir anekdot olarak katılımcılara bu otelin bir Türk firması tarafından yapıldığının belirtilmesiyle psikolojik bir bağlantı kurulması ve ekonomik çıkar havucunun gösterilmesi fırsattır. Bu durum, Rus destekli rejim tarafından "Grozny'nin ne kadar modern, istikrarlı ve refah içinde olduğu" algısını yapay olarak parlatmak ve ülkede ekonomik çıkar sağlanabilecek pek çok imkan olduğunu belirtmek için bir sahne dekoru olarak kullanılır.
2. **Medya ve Propaganda Boyutu:** Talk Show ve Kamuoyunu Yönlendirme: Grup üyelerinin Rus işgali altındaki Çeçenya'da Kremlin yanlısı devlet televizyonunda özel bir talk show programına çıkartılması ve kafilenin varışından ayrılışına kadar adım adım rejim adına çalışan gazetecilerce takip edilerek dijital medyada gezinin gün gün aktarılması seyahatin en kritik etki ajanlığı ve propaganda safhasıdır.

¹⁹ <https://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/bora-insaattan-cecenistan-aciklamasi-19602711>

- a. **"Meşruiyet" ve "Normalleşme" Mesajı:** Rejim medyası, Türkiye diasporasından gelen bu kişileri ekranlara çıkartarak içerideki halka ve dışarıdaki diğer muhaliflere şu mesajı verir: "Türkiye'deki Çeçen diaspora dahi artık bizim meşruiyetimizi kabul etti, anavatana döndü ve bizimle uyum içinde çalışıyor."
  - b. **Diaspora İçi Çatlak Yaratma:** Bu yayınlar, Türkiye'deki ve Avrupa'daki Çeçen sivil toplum kuruluşları ve muhalif figürler arasında derin görüş ayrılıklarına ve iç tartışmalara yol açar. Nitekim Mayıs 2026 seyahati sonrasında diaspora derneklerinde "*Kadırov yönetiminin meşru kabul edilip edilmeyeceği*", "*Çeçenya'nın Kadırov'dan ibaret olmadığı*" ve "*ilişkilerin normalleştirilmesi gerektiği*" yönünde savunmaların açıkça yapılmaya başlanması, propagandanın diaspora içi fikir birliğini bölme hedefine ulaştığını gösterir.
  - c. **Güdümlü Soru-Cevap ve Gerçeğin Asimetrik Çarpıtılması:** Talk show programlarında, basına açık ve kapalı diğer görüşmelerde, sözde demokratik bir hava yaratmak amacıyla diaspora üyelerinin soru sormasına müsaade edilmiş; ancak yöneltilen sorulara tarihi ve güncel gerçekleri tamamen çarpıtan yanıtlar verilmiştir. Rejimin gerçekleştirdiği sınır aşan suikastlar ve insan hakları ihlalleri kesin bir dille inkar edilirken, halen Rus işgali altında bulunan Çeçenya'nın Rusya Federasyonu içerisindeki otonom konumu ve ekonomik refahı abartılarak sunulmuştur. Çeçen tarihinin şanlı bağımsızlık mücadelesi dönemi ise "*kaos, yıkım ve terör dönemi*" olarak karalanmış, başta Dudayev ve Maskhadov olmak üzere bu mücadelede yer alanlara "*Çeçen halkının düşmanları*" sıfatı yakıştırılmıştır. Üstelik televizyon ekranlarına yansıtılan kısım tamamen rejim sansüründen geçirilmiş; yalnızca önceden kurgulanan seçmece sorulara ve özenle hazırlanmış manipülatif cevaplara yer verilerek işgalci rejimin propaganda aygıtı kusursuz bir kurguyla çalıştırılmıştır.
3. **Askeri Entegrasyon ve Sızma: Gudermes Rus Özel Kuvvetler Üniversitesi:** Seyahat programına Gudermes'teki Rus Özel Kuvvetler Üniversitesi'nde bir gezinin dahil edilerek silah talimi yaptırılmasının eklenmesi, kültürel bir seyahatin sınırlarını aşan, doğrudan militarist ve ideolojik bir doktrinasyon çabasıdır.
    - a. **Savaş Makinesinin Parçası Yapma:** Gudermes'teki bu merkez, Rusya'nın Ukrayna işgali başta olmak üzere sınır dışı operasyonları için paralı asker ve milis yetiştiren en önemli askeri üslerinden biridir. Diaspora gençlerinin veya temsilcilerinin burada silahlarla poz vermesi, rejim tarafından Rusya'nın askeri gücü ve Kadırov'un milis yapısı ile diaspora arasında "görsel ve sembolik bir bağ" kurmak için kullanılmıştır.
    - b. **Gözdağı ve Güç Gösterisi:** Bu talimler ve orada çekilen görseller, Türkiye'deki muhalif diasporaya yönelik örtülü birer tehdittir. Rejimin askeri imkanlarının

sınırsızlığı sergilenerek, diasporada Kadırov karşıtı bir aksiyon almanın ne kadar "tehlikeli" olduğu hissi uyandırılmak istenmektedir.

4. **Askeri Nişan Takdimi** : Bu paravan modelin etki ajanlığı ve devşirme faaliyetlerindeki ulaştığı pervasız boyut Türkiye'den götürülen kişiler arasında yer alan dernek temsilcilerine ve bazı figürlere, bizzat Kadırov rejiminin en radikal ve adı ağır insan hakları ihlalleriyle anılan paramiliter gücü Akhmat-Hacı Kadırov Özel Amaçlı Polis Alayı'nın adı uluslararası yaptırımlar listesinde geçen Komutanı Zamid Chalayev tarafından resmi bir askeri/polis nişanı takdim edilmiştir.

Görsel 1. Takdim edilen nişan: *Rusya Kahramanı A.A. Kadırov Adına Kurulmuş Özel Polis Alayı ibaresi yer almakta; üzerinde Akhmat-Hacı Kadırov'un portresi, rejim askerleri ile Rusya Federasyonu ve Kadırov rejiminin renklerini taşıyan bayraklar açıkça görülmektedir.*

- a. **Bu Nişanın (Madalyanın) Veriliş Şartları ve Bugüne Kadarki Kullanım Profili:** Söz konusu özel polis alayı nişanının arka planı, ödüllendirme mekanizmasının sivil ya da kültürel bir başarıyla hiçbir ilgisinin olmadığını, tamamen Kadırov rejimine mutlak askeri sadakat, paramiliter başarı ve Kremlin eksenli operasyonel hizmet kriterlerine dayandığını kanıtlamaktadır. Bu nişan, bugüne kadar ağırlıklı olarak şu profillere takdim edilmiştir:

1. **Kadırov Ailesi ve Klanı Üyelerine:** Tamamen Rus destekli rejimin elebaşı Ramzan Kadırov'a biat ve dalkavukluk ekseninde işleyen bu ödüllendirme mekanizmasında, söz konusu nişan hiçbir askeri veya sivil liyakati olmayan Kadırov ailesi üyelerine, akrabalarına ve klanın etrafında kümelenen yakın çevredeki nüfuz sahiplerine sırf rejim liderine sadakat tescillemek amacıyla dağıtılmaktadır.
2. **Ağır İnsan Hakları İhlallerine Karışmış Rejim Güvenlik Bürokrasisi ve Milisler:** Çeçenya içinde muhalif avına çıkan, yasadışı gözaltı merkezlerini yöneten, işkence ve zorla kaybetme operasyonlarında "üstün başarı" gösteren milis amirleri bu madalya ile taltif edilir. Madalyayı takdim eden

Zamid Chalayev'in kendisi de dahil olmak üzere, bu birim uluslararası yaptırım listelerinin en başında yer alan bir infaz odağıdır.

3. **Ukrayna İşgalinde ve Savaş Suçlarında Aktif Rol Alan Paramiliter Unsurlar:** Rusya'nın Ukrayna'yı işgal girişimi sürecinde, cephe hattına (özellikle Mariupol, Severodonetsk gibi bölgelere) sürülen Kadırovcu birliklerin komutanlarına ve bu cephelere lojistik, askeri ya da istihbari destek sağlayan operasyonel figürlere bu nişanlar bizzat Ramzan Kadırov veya Zamid Chalayev tarafından takılmıştır.
4. **Kremlin Gündümlü Propaganda Aktörleri:** Rejimin ve Rusya'nın askeri propagandasını yapan, Kadırov birliklerinin sahadaki imajını parlatan ve dezenformasyon faaliyetlerini yöneten devlet güdümlü Rus savaş muhabirlerine ve medya aparatlarına "psikolojik harp desteği" verdikleri gerekçeyle verilmiştir.
5. **Transnasyonel İş Birliği Yapan Yabancı Aparatlar ve Nüfuz Ajanları:** Kadırov rejimini kendi ülkesi dışında destekleyen, rejimin nüfuz alanını genişleten, muhalif seslerin bastırılmasına istihbari zemin hazırlayan ve paravan yapılar üzerinden toplumu manipüle eden yabancı uyruklu etki ajanları bu nişanla ödüllendirilir.

- b. **Bu nişan Türkiye'den giden dernek yöneticilerine neden verildi?:** Sadece Rus işgali altındaki Çeçenya'da kurulan nominal yapı içersinde yer alan elitlere, milislere ve savaş suçlularına layık görülen bu paramiliter nişanın, Türkiye'den giden bazı dernek yöneticilerine ve sivil figürlere takdim edilmesi, Kremlin ve Grozny'nin dış operasyonel stratejisinde çok spesifik hedeflere hizmet etmektedir. Bu sıradışı taltif etme hamlesinin arkasındaki temel motivasyonlar şu başlıklar altında özetlenebilir:

1. Organik Sadakat Tescili ve Geri Dönüşü Olmayan İltisak Zinciri

- **Hiyerarşik Bağ Oluşturma:** Bir sivil toplum temsilcisinin, yabancı bir devletin en radikal silahlı biriminden askeri nişan kabul etmesi, sembolik bir teslimiyet ve sadakat beyanıdır. Rejim, bu nişanı vererek yerel figürleri kendisine organik olarak bağlar.
- **Geri Dönüşü Olmayan Nokta:** Bu nişanı kabul eden ve bununla poz veren bir dernek yöneticisi, Türkiye Cumhuriyeti kanunları (*TCK 339/A - Etki Ajanlığı vb.*) ve diaspora kamuoyu nezdinde artık tamamen açıkta kalmış olur. Rejim, bu şahısları suç ortağı ve sadık birer aparat haline getirerek, onları Türkiye'de geri adım atamaz ve tamamen Grozny'e bağımlı bir şekilde çalışmaya mecbur bırakır.

2. Türkiye Sınırları İçinde "Meşruiyet" ve Güç İllüzyonu Yaratmak

- **"Kadırov'un Gücü Türkiye'de" Mesajı:** Türkiye'deki Çeçen sığınmacılar ve etnik diaspora üzerinde kurulmak istenen korku iklimi, bu nişanlar vasıtasıyla somutlaştırılır. Dernek yöneticilerinin göğsündeki bu milis nişanları, diasporadaki sıradan insanlara şu

örtülü tehdidi savurur: "Biz doğrudan Kadırov'un özel ordusu tarafından ödüllendirilen, arkası sağlam yapılarız. Bize karşı çıkarsanız doğrudan Grozny'i karşınızda bulursunuz."

- **Yumuşak Güç Maskesiyle Güç Gösterisi:** Sivil, kültürel veya insani yardım faaliyeti yürüttüğünü iddia eden bazı dernek yöneticilerinin, askeri bir nişanla taltif edilmesi; bu yapıların "sivil toplum" iddialarını tamamen çürütmekte ve yabancı bir milis gücün Türkiye'deki doğrudan uzantıları konumuna sokmaktadır.

3. Diaspora İçi Bölünmeyi Derinleştirme ve Muhalifleri Baskılama

- **Nüfuz Alanı Savaşı:** Türkiye, Çeçen muhaliflerin ve bağımsızlık yanlılarının en güçlü olduğu merkezlerden biridir. Rejim, devşirdiği bu yerel figürlere nişan takarak onları diaspora içerisinde "imtiyazlı" ve "güçlü" konuma getirmeyi hedefler.
- **Hedef Gösterme ve Psikolojik Baskı:** Bu nişanları alan şahıslar, Türkiye'deki diğer bağımsız dernekleri ve Kadırov karşıtı figürleri "*marjinal, aşırılıkçı veya illegal*" ilan ederek hedef gösterme yetkisiyle donatılır. Böylelikle, bizzat Türkiye Cumhuriyeti sınırları içindeki diaspora, rejim eliyle fonlanan ve taltif edilen bu paravan dernekler vasıtasıyla içeriden bölünmeye ve baskılanmaya çalışılır.

5. İkinci Aşama: 1-15 Ağustos 2026 Tarihli Gençlik Devşirme Kampı (14-20 Yaş Dil ve Kültür Programı)

Mayıs ayındaki yetişkin grubun "güvenli dönüşü" ve diaspora içindeki savunma reflekslerinin yumuşatılmasının hemen ardından, operasyonun en stratejik hedef kitlesi olan yeni nesile odaklanılmıştır. 1-15 Ağustos tarihleri arasında, 14-20 yaş grubunda yer alan ve Türkiye'deki diasporaya mensup olan Çeçen etnik kökenli gençler için yine tüm masrafları karşılanan sözde "Dil ve Kültür Programı" organize edilmiştir.

- **Pedagojik İstismar ve Erken Yaş Doktrinasyonu:** 14-20 yaş grubu, kimlik arayışının en yoğun olduğu ve manipülasyona en açık evredir. "Dil öğretimi" ve "kültürel bağ" adı altında yürütülen bu kamp, çocukların zihnine Kadırov rejimini "meşru, sevgi dolu, şefkatli ve asıl yurt" olarak kazımak için kurgulanmış bir ideolojik asimilasyon aracıdır.
- **Veliler Üzerinden Rehin Alma Mekanizması:** Çocuklarını bu kampa gönderen diaspora aileleri, farkında olmadan rejimle organik ve hiyerarşik bir ilişki içine çekilirler. Çocukların Çeçenya sınırları içindeki varlığı, Türkiye'deki veliler üzerinde görünmez birer "sadakat ve otosansür" baskısı oluşturur; ailelerin rejim aleyhine tek bir eleştirel söz söylemesi dahi engellenmiş olur.

- **Geleceğin Etki Ajanlarını Yetiştirme:** Bu kamplarda çocuklara verilen eğitimler, rejim liderlerinin portreleri eşliğinde yapılan törenler, militarist kültürel öğeler, yeniden yazılan gerçek dışı tarihin ve bu tarihin sergilendiği müzelere ziyaretler diasporanın gelecekteki lider kadrolarını ve etki ajanlarını henüz çocuk yaşta devşirmeyi hedefleyen uzun vadeli bir insan kaynağı yatırımdır.

6. Üçüncü Aşama: Türkiye Topraklarında Alan Kazanma Girişimi (22 Ağustos Sivas Şarkışla Toplantısı)

Mayıs ayı seyahatinin, dijital ve sosyal medya propagandasının, ve nihayetinde çocuk kamplarının ardından sürecin son aşaması, etkinliğin doğrudan Türkiye sınırları içerisine, yerel diasporanın kalbine taşınmasıdır. Bu doğrultuda 22 Ağustos tarihinde, etnik Çeçen nüfusunun ikamet ettiği yerleşim yerlerinden birisi olan Sivas ilinin Şarkışla ilçesinde ve akabinde yine bu ilçedeki Kazancık Köyü'nde seçmece katılımcıların yer alacağı sözde bir "*Türkiye Çeçen Diasporası Birlik ve Beraberlik Toplantısı*" organize edilmek istenmektedir. Bu toplantının gerçekleştirilmesi emri doğrudan Rus destekli işbirlikçi Çeçen rejiminin yeni Goebbels'i olarak adlandırılan Ahmed Dudayev tarafından verilmiş olup, kullandığı sosyal medya platformlarında bu hususu defaatla teyit etmiştir²⁰. Yine sosyal medya üzerinden yapılan duyurularda kimliği açıklanmayan ama Çeçenya'dan gelerek bu toplantılara katılacak Rus yanlısı rejimin temsilcileri olacağı bilinmektedir. Bu figürler hiç şüphe yok ki rejimin propaganda birliğinden, dini figürlerden ve doğal olarak silahlı korumalardan oluşacaktır.

- **Milli Alanı "Hibrid Operasyon Forumu" Haline Getirme:** Sivas ili Şarkışla ilçesi ve Kazancık Köyü gibi yerel ve köklü Çeçen yerleşim yerlerinde bu tür toplantıların organize edilmesi, yabancı bir otokratik rejimin ve paravan yapılarının Türkiye'nin egemenlik alanında ne kadar serbest hareket edebildiğinin pervasız bir göstergesidir. Toplantının adı "birlik ve beraberlik" olsa da asıl amaç; Mayıs seyahatine katılanların ve çocuklarını Ağustos kampına gönderenlerin oluşturduğu yeni "uyumlu tabanı" bir araya getirmek ve Türkiye'deki muhalif diasporaya karşı fiziki/sosyal bir gövde gösterisi yapmaktır.
- **Milli ve Kültürel Sembollerin İstismarı:** Çeçen halkının misafirperverlik, sıla-i rahim ve birlik gibi kutsal kültürel değerleri; Kremlin güdümlü rejimin etki ajanlığı faaliyetlerini yerelleştirmek, meşrulaştırmak ve Türkiye kamuoyunun gözünde "sıradan bir hemşehri buluşması" gibi pazarlamak için paravan olarak kullanılmaktadır. Bu noktada yerel kamu görevlileri de ziyaret edilerek bir kültür buluşması olacağı imajı verilmek istenmektedir.

---

²⁰ https://www.instagram.com/p/Dak9qwAt_M0/

- **Asimetrik Güvenlik Tehdidi ve Kamusal Düzen Riski:** Türkiye'de sığınmacı statüsünde bulunan Çeçenler ve bağımsız Çeçen devletini destekleyen Çeçen diasporası mensupları ile Kadırov rejiminin paravan unsurlarını karşı karşıya getiren bu tür yerel toplantılar, her an provokasyona açık, kamusal barışı bozma potansiyeli yüksek ve yabancı istihbarat servislerinin (FSB/GRU) Türkiye'deki nüfuz alanını doğrudan köylere kadar yaygınlaştırdığı birer güvenlik zaafiyetidir.

7. Sonuç: Çok Katmanlı Transnasyonel Sızma Şeması

Bu vaka zinciri incelendiğinde, Grozny-Moskova ekseninin Türkiye'deki planlaması şu kronolojik ve taktiksel şemayla somutlaşmaktadır:

Tarih	Operasyonel Adım	Hedeflenen Stratejik Çıktı
9-14 Mayıs 2026	Yetişkin Diasporanın Grozni Seyahati (Çeçenya)	Diaspora içinde öncü bir iş birlikçi taban oluşturma, askeri ve medyatik güç gösterisiyle direnç kırma.
1-15 Ağustos 2026	14-20 Yaş Çocuk Kampı (Çeçenya)	Yeni nesli erken yaşta doktrine etme, veliler üzerinde şantaj/sadakat bağı kurarak otosansür sağlama.
22 Ağustos 2026	Sivas ili Şarkışla ilçesi Toplantısı	Elde edilen bu tabanı Türkiye topraklarında fiziki bir güce dönüştürme, yerel köylerde paralel nüfuz alanı kurma.

Tablo 1. Grozny-Moskova Ekseninin Türkiye Çeçen Diasporası Planlaması

Ana hatlarıyla açıklanan bu sistematik zincir, tehdidin sivil toplum, eğitim kampları ve köy toplantıları yoluyla Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde adım adım ilerleyen, anayasal egemenliği bypass eden organize bir etki ajanlığı ve toplumsal dönüştürme operasyonu olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

VI. Rus Destekli Rejimin Transnasyonel Suikast ve Terör Sabıkası

Rusya Federasyonu'nun askeri işgali altında bulunan Çeçen topraklarında doğrudan Moskova eliyle kurulan ve ayakta tutulan Kadırov rejimi, Kremlin'in talebi ve izni dahilinde muhaliflerini sadece Çeçenya sınırları içinde değil, küresel ölçekte tasfiye etmeyi olağan bir politika haline getirmiştir. Dünyanın farklı ülkelerinde işlenen kanlı cinayetler ve açılan davalar, rejimin terörist niteliğini ve Türkiye'deki "Temsilcilik" adı altındaki yapıların aslında hangi aparatlara zemin hazırlayabileceğini gösteren somut tarihsel gerçeklerdir:

a. Türkiye'deki Çeçen Suikastleri Silsilesi

Türkiye, Kadırov ve Rus istihbaratının (FSB/GRU) ortaklaşa yürüttüğü transnasyonal suikast operasyonlarının en yoğun yaşandığı ülkelerin başındadır. Türkiye Cumhuriyeti topraklarında koruma altında olan veya sığınmacı statüsünde yaşayan en az 7 Çeçen muhalif ve komutan ile Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan bir Çeçen diplomat suikasta kurban gitmiştir:

- Gazi Edilsultanov (2008 - İstanbul, Başakşehir)
- İslam Canibekov (2008 - İstanbul, Ümraniye)
- Ali Osaev (2009 - İstanbul, Zeytinburnu)
- Berg-Haj Musaev, Rustam Altemirov ve Zaurbek Amriev (2011 - İstanbul, Zeytinburnu)
- Medet Önlü (2013 - Ankara, Çankaya) TC vatandaşı, Çeçen Cumhuriyeti İçkerya Fahri Konsolosu
- Abdulvahid Edelgiriev (2015 - İstanbul, Kayaşehir)

b. Birleşik Arap Emirlikleri - Sulim Yamadayev Cinayeti (2009)

Ramzan Kadırov'un en güçlü askeri rakiplerinden biri olan Rus yanlısı Çeçen komutan Sulim Yamadayev, Dubai'de lüks bir sitenin otoparkında kurşunlanarak öldürüldü. Dubai Polisi ve yargısı tarafından yürütülen soruşturmada, suikast silahının bizzat Kadırov'un sağ kolu ve Rusya Parlamentosu Duma Üyesi Adam Delimkhanov'un korumaları tarafından BAE'ye sokulduğu ve tetikçilere teslim edildiği resmi olarak açıklandı²¹. Bu vaka, Kadırov rejiminin üst düzey bürokratlarının diplomasi ve dokunulmazlık zırhını suikast lojistiği için nasıl kullandığının en net uluslararası kanıtıdır.

c. Avusturya - Umar Israilov (2009) ve Mamikhan Umarov (2020) Suikastları

Ramzan Kadırov'un eski bir koruması olan ve Rus yanlısı bu rejim tarafından yapılan işkenceleri Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne taşıyan²² Umar Israilov, 2009 yılında Avusturya'nın başkenti Viyana'da güpe gündüz vurularak öldürüldü. Avusturya mahkemelerinde görülen davada, katillerin cinayetten önce bizzat Çeçenya'ya giderek Kadırov ile görüştikleri, Kadırov'un Israilov'un canlı getirilmesini istediği, bu gerçekleşmeyince "tasfiye" talimatı verdiği adli olarak kanıtlandı²³. Mahkeme, sanıkları ağırlaştırılmış müebbet ve uzun süreli hapis cezalarına çarptırırken, cinayetin arkasındaki "azmettirici devlet terörü" odağı olarak Kadırov rejimini işaret etti.

Anzor ya da Martin Beck takma isimleriyle tanınan, video paylaşım platformu YouTube üzerinde kurduğu şahsi kanalıyla bilinen Mamikhan Umarov ise 2020

²¹ <https://www.theguardian.com/world/2009/apr/06/kadyrov-yamadayev-chechnya-dubai-kremlin>

²² [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:\[%22001-228349%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22001-228349%22]})

²³ <https://www.bbc.com/news/world-europe-13621483>

yılında başkent Viyana'nın Gerasdorf banliyösünde gündüz vakti suikaste uğradı. Anzor, YouTube kanalına²⁴ yüklediği 30 videoda Kadırov'a, ailesine ve yakın çevresine eleştiriler getiriyor ve onlara ağır hakaretlerde bulunuyordu. Tetikçi suikastin hemen ardından yakalandı ve tüm izler Kadırov rejimini işaret etti²⁵.

d. Almanya - Zelimkhan Khangoshvili Cinayeti (2019)

İkinci Rus-Çeçen Savaşı'nda işgalci Rusya'ya karşı savaşmış Çeçen asıllı bir Gürcistan vatandaşı olan Zelimkhan Khangoshvili, 23 Ağustos 2019'da Almanya'nın başkenti Berlin'de bir parkta uğradığı suikastla²⁶ dünya gündemine oturmuş ve bu olay Rusya ile Almanya arasında büyük bir diplomatik krize yol açmıştır²⁷. Savaşın sona Gürcistan'a dönen Khangoshvili, Gürcistan'da yaşarken birçok suikast girişiminden sağ kurtulmuştur. Özellikle 2015 yılında Tiflis'te uğradığı silahlı saldırının ardından can güvenliği endişesiyle ailesiyle birlikte önce Ukrayna'ya geçmiş, ardından 2016 yılında Almanya'ya sığınma talebinde bulunmuştur. Ölümüne kadar Berlin'de mülteci olarak yaşamıştır. Suikastı gerçekleştiren kişiyi sahte bir pasaportla "Vadim Sokolov" kimliğini kullanan Rus istihbarat servisi (FSB) ajanı Vadim Krasikov olduğu ortaya çıkmıştır.

VII. Mukayeseli Hukukta Emsal Davalar ve Transnasyonel Baskı

Batı ülkeleri, Kadırov ve Rus istihbaratının paravan yapılar, kültür dernekleri ve sözde temsilcilikler üzerinden yürüttüğü bu faaliyetleri doğrudan "ulusal güvenlik tehdidi" ve "casusluk" kapsamında yargılamaktadır:

A. Almanya - "Galiçya Berlin" Soruşturması ve Zelimkhan Khangoshvili Cinayeti

Berlin'de Rus ajanı Vadim Krasikov tarafından öldürülen Çeçen muhalif Zelimkhan Khangoshvili hakkında Berlin Yüksek Bölge Mahkemesi, 2021 yılında verdiği tarihi kararda, bu cinayetin "*Rusya Federal Hükümeti birimleri tarafından verilen resmi bir devlet suikastı emri*" olduğunu tescilledi. Alman Federal Savcılığı, cinayetin öncesinde Almanya'daki bazı sözde kültür platformlarının tetikçiye lojistik sağladığını tespit ederek bu yapıları mercek altına aldı ve insani yardım maskesi altındaki istihbari hücreleri deklarasyonlarına ekledi. Tetikçi Rus ajanı bir siyasi değişim ile Rusya Federasyonu'na iade edildi ve bizzat Vladimir Putin tarafından karşılandı.

B. İngiltere ve Küresel Tehdit - "Center 795" Deşifresi

İngiltere, özellikle dünyayı sarsan Litvinenko ve Skripal zehirlenmelerinden sonra yabancı rejimlerin topraklarındaki muhalifleri izlemesini engellemek amacıyla

²⁴ <https://www.youtube.com/@anzortschartobeckmartin438/videos>

²⁵ <https://www.theguardian.com/world/2021/aug/06/chechen-man-given-life-sentence-for-killing-dissident-in-austria>

²⁶ <https://www.dw.com/en/berlin-murder-raises-suspensions-of-russian-involvement/video-51536583>

²⁷ <https://www.bbc.com/news/world-europe-59667937>

mevzuatını sertleştirmiştir. İngiliz Güvenlik Servisi (MI5) ve Terörle Mücadele Komutanlığı (SO15), Birleşik Krallık'ta siyasi sığınmacı olarak yaşayan sürgündeki Çeçen Cumhuriyeti İçkerya Başbakanı Akhmed Zakayev'i hedef alan çok sayıda transnasyonal suikast ve casusluk ağını çökertmiştir.

İngiltere ve müttefik istihbarat servisleri, yabancı otokrasilerin kendi topraklarındaki sığınmacılara yönelik transnasyonal operasyonlarını engellemek adına son dönemin en büyük casusluk ve suikast ağlarından birini ise yakın zamanda ortaya çıkararak çökertmiştir. The Insider tarafından kamuoyuna duyurulan²⁸ ve FBI, Polonya İç Güvenlik Ajansı (ABW) ile İngiliz Güvenlik Servisi (MI5) soruşturma dosyalarına dayanan adli gerçekler, Rus askeri istihbaratının (GRU) "Center 795" (Merkez 795 / Birim 29155 ile koordineli siber ve fiziki operasyon merkezi) altyapısını kullanarak Kadırov rejimiyle ortaklaşa yürüttüğü küresel tasfiye ağını deşifre etmiştir:

- **Akhmed Zakayev'e Yönelik Suikast Planlaması:** Londra'da siyasi sığınmacı olarak yaşayan sürgündeki Çeçen Cumhuriyeti İçkerya Başbakanı Akhmed Zakayev ve ailesini Merkez 795'in öncelikli hedeflerinden biri haline getirmiştir. Deşifre edilen yazışmalara göre, hücre liderleri doğrudan Zakayev'in Londra'daki ikamet adresini, günlük güzergahlarını ve koruma protokollerini haritalandırmak üzere Avrupa genelinde bir keşif ve lojistik ağı kurmuştur.
- **"Google Translate" Kullanan Devşirilmiş Suikast Hücresi:** Soruşturmanın en çarpıcı kısmı, GRU ve Kadırov unsurlarının sahada kendi kimliklerini gizlemek adına "paravan tetikçiler" devşirmesidir. Londra'da fiziki takip ve infaz için görevlendirilen, ancak ne İngilizce ne de Çeçence/Rusça bilen yabancı uyruklu hücre üyelerinin, üstleriyle olan operasyonel iletişimlerinde, hedef koordinatlarında ve keşif notlarında Google'ın online çeviri hizmetini kullandıkları ve bu sayede de teknik takibe yakalandıkları adli olarak kanıtlanmıştır. Ele geçirilen telefon ve kriptolu yazışmalarda, tetikçilerin dahi neye hizmet ettiklerini tam olarak anlamadan, yabancı istihbarat tarafından dijital çeviri araçlarıyla uzaktan yönetildiği ortaya çıkmıştır.

C. Karadağ'da Darbe Planlaması

Karadağ yönetimi, Sırp ve Rus milliyetçilerinin Ekim 2016 parlamento seçimleri sırasında parlamentoyu işgal etmeyi, dönemin Başbakanı Milo Djukanovic'i öldürmeyi ve Karadağ'ın NATO'ya katılma girişimini durdurmak için Rus yanlısı bir liderlik kurmayı planladığını kamuoyuna duyurarak, başarısız darbe girişiminin ardındaki iki eski Rus istihbarat çalışanını tutukladıklarını açıkladı. Yargılama sırasında casusların, 2000'li yılların ortalarında Sibiry'a'nın Tyumen kentindeki, radyo sinyali şifrelemesinden uzaktan bomba patlatmaya kadar her konuda uzmanlaşmış askeri mühendisler

²⁸ <https://theins.press/en/inv/290235>

yetiştirmesiyle bilinen bir akademide eğitim gördükten sonra GRU tarafından devşirildiği ortaya konuldu ve bu iki ismin ülkede bir istihbarat ağı kurduğu belli oldu²⁹.

VIII. Uluslararası Hukukta Diplomatik Temsil Tekeli ve Egemenlik İlkesi

Uluslararası hukukun temel aktörleri yalnızca egemen ve bağımsız devletlerdir. 1961 tarihli **Viyana Diplomatik İlişkiler Sözleşmesi**³⁰ ve 1963 tarihli **Viyana Konsolosluk İlişkileri Sözleşmesi**³¹ uyarınca, bir devletin diğer bir devlet topraklarında diplomatik veya konsolosluk misyonu açabilmesi, münhasıran kabul eden devletin açık ve resmi rızasına bağlıdır. Kabul eden ev sahibi devletin Dışışleri Bakanlığı tarafından resmi olarak tanınmayan, diplomatik listelere alınmayan ve ünvanları onaylanmayan hiçbir yapı "*Temsilcilik*", hiçbir şahıs da "*Temsilci*" sıfatını kullanamaz. Bu tür atamalar hukuki açıdan yok hükmündedir.

Bu bakımdan bir devletin topraklarında başka bir gücün örtülü veya açık otorite tesisi girişimleri anayasal düzen ve devletin kurucu iradesine indirilen en ağır darbedir. Bu durum hukuki doktrinde iki temel eksen de incelenir:

İcrai Yetki Tecavz: Uluslararası teamül hukukunda bir devlet, başka bir devletin topraklarında resmi izin almadan kamu hukuku niteliğinde hiçbir tasarrufta bulunamaz. Bu durum ev sahibi ülkeye münhasır yargı ve icra alanına doğrudan bir müdahaledir.

İ ve Dış Egemenliğin Blnmezliği: Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 6. maddesi açıkça, "*Egemenlik, kayıtsız şartsız Milletindir... Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz*" hükmünü amirdir.

IX. Devletler Genel Hukuku Açısından Gayriresmi Temsilciliklerin Tipolojisi: Meşru Siyasi Temsil ile Transnasyonel Suç Odaklarının Karşılaştırılması

Son dönemlerde kendisini "*Çeçenistan Türkiye Temsilciliği*" olarak adlandıran yasadışı bir yapının sosyal medyada görünür olduğuna ve çeşitli çalışmalar yürüttüğüne şahit olunmaktadır. Söz konusu bu illegal yapı, egemen bir devlet olan Türkiye Cumhuriyeti'nin rızası, diplomatik tanıma protokolü ya da konsolosluk sözleşmesi olmaksızın Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde "vatandaş kaydı", "sorun çözme mekanizması", "kültürel denetim" ve "saha istihbaratı" gibi alanlarda faaliyet göstermektedir. Bu durum, yabancı bir rejimin Türkiye'nin münhasır yargı ve icra alanına doğrudan müdahalesidir.

Bu noktada, Rusya eliyle işgal altındaki een topraklarında kurulan otokratik rejimin talimatıyla hareket eden bu illegal yapılanmalar, kendi hukuk dışı faaliyetlerini perdelemek adına, Türkiye'de faaliyet gösteren een Cumhuriyeti İçkerya gibi uluslararası alanda tanınmamış veya sürgündeki hkmetlerin temsilciliklerini emsal göstererek kendilerinin de

²⁹ <https://www.rferl.org/a/montenegro-bellingcat-coup-/29616265.html>

³⁰ https://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/conventions/9_1_1961.pdf

³¹ https://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/conventions/9_2_1963.pdf

benzer bir misyonda olduğunu iddia ederek hedef saptırma eğilimine girebilirler. Ancak devletler genel hukuku, diplomatik teamüller ve uluslararası ilişkiler doktrini açısından, bu iki yapı arasında hem hukuki statü hem de eylemsel tipoloji bakımından taban tabana zıtlık bulunmaktadır.

Uluslararası hukukta, devletlerin resmi olarak tanımadığı ancak egemenlik hakları ve siyasi çıkarları gereği kendi topraklarında faaliyet göstermesine izin verdiği, diplomatik statüsü olmayan (*gayriresmi/de facto*) temsilcilik modelleri mevcuttur. Bunun dünya üzerindeki en somut örnekleri Tayvan Temsilcilikleri, Filistin Kurtuluş Örgütü'nün geçmişteki büroları veya Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin pek çok Batı başkentindeki "Ticaret ve Siyasi İrtibat Büroları"dır.

Kabul eden devletin zımnı rızası veya açık müsaadesiyle faaliyet gösteren bu meşru yapılar ile Kremlin destekli Kadirov rejiminin yasadışı şebekesi arasındaki farklar şu temel kriterlerle ayrılır:

1. Amaçsal ve Eylemsel Tipoloji Farkı

Çeçen Cumhuriyeti İçkerya Benzeri Sürgün Yapıları: Bu yapılar, uluslararası hukukun kuvvete başvurmama ve halkların kendi kaderini tayin hakkı ilkelerine dayanarak, kendi halklarının siyasi ve kültürel haklarını savunmak amacıyla barışçıl diplomasi, lobicilik ve kültürel koruma faaliyetleri yürütürler. Kabul eden devletin ulusal güvenliğini, kamu düzenini veya anayasal kurumlarını hedef alan hiçbir icrai/istihbari faaliyete girişmezler.

Rus Destekli Kadirov Rejimi Benzeri Paravanlar: Sözde "*Çeçenistan Türkiye Temsilciliği*" ve onun yandaş şebekeleri ise sivil toplum maskesi altında Kremlin destekli rejime meşruiyet tesis etmek, istihbarat toplama (profilleme), sığınmacı/muhacir nüfusu üzerinde şantaj ve tehditle paralel otorite kurma ve suikast lojistiği sağlama amacıyla kurgulanmıştır. Bir yapının hukuki risk teşkil edip etmediği, sadece "unvanından" değil, sahada işlediği suçların niteliğinden (*Casusluk, Etki Ajanlığı vb.*) anlaşılır.

2. Kabul Eden Devletin Rızası ve Bilgisi Kavramı

Uluslararası hukukta bir devlet, kendi diplomatik esnekliği çerçevesinde resmi olarak tanımadığı bir siyasi harekete veya sürgün yönetimine, kamu düzenini bozmadığı sürece topraklarında "**siyasi barınma ve temsil hakkı**" tanıyabilir. Bu durum, kabul eden devletin egemen iradesinin bir tezahürüdür ve egemenlik ihlali sayılmaz.

Buna karşılık, Kadirov rejiminin paravanları, kabul eden devletin resmi dış politika çizgisini ve sığınma/muhacir koruma rejimini bypass ederek, Rusya'nın askeri istihbarat ağlarıyla koordineli bir şekilde örtülü operasyon sahası kurmaktadır. Bu durum devletin rızasına dayanan bir gayriresmi ilişkiler ağı değil; devletin egemenlik tekeline taammüden kırma girişimidir.

Dolayısıyla; hukukun evrensel ilkelerine saygılı, mültecilerin ve muhacirlerin haklarını savunan gayriresmi siyasi yapılar ile yabancı bir diktatörlüğün sınır aşan suç aygıtı olarak çalışan şebekeleri aynı potada eritmek hukuken imkansızdır. Ulusal egemenlik haklarına yönelik asıl

tehdit, sivil toplum görünümü altında yabancı istihbarat servislerinin (FSB/GRU) operasyonel uzantılığını yapan bu Kadırovcu paravan yapılarıdır. Egemenliğin bu şekilde fiilen aşındırılması ve devletin temsil yetkisi (*ius representationis*) tekelinin ihlal edilmesi, ulusal güvenlik mimarisini doğrudan yabancı istihbarat servislerinin (FSB/GRU) ve onlara bağlı yasadışı milis kuvvetlerin operasyon sahası haline getirme riski doğurmaktadır. Kamu düzeninin, vatandaşlık hukukunun ve devletin ülkesel bütünlük unsurunun korunması adına, söz konusu illegal mekanizmanın işleyişini, yarattığı tipik hukuki tahribatı ve ulusal güvenliğe yönelik asimetrik tehditlerini hukuk doktrini çerçevesinde deşifre etmek adli ve akademik bir zorunluluktur.

Hukuki ve Operasyonel Kriterler	Meşru Gayriresmi Temsilcilikler (Örn: <i>Sürgündeki Çeçen İçkerya hükümeti</i>)	Kremlin destekli Rus yanlısı Kadırov Rejiminin yasadışı Türkiye Temsilciliği ve Dernekler
Hukuki Dayanak ve Meşruiyet	Kabul eden devletin zımnî rızası, insan hakları ve siyasi sığınma hukuku.	Rıza Yoktur. Uluslararası diplomatik hukuka göre açık ünvan gasbından söz edilebilir
Sahadaki Temel Faaliyet Niteliği	Diplomasi, kültürel hafıza, insani yardım ve hak savunuculuğu	İstihbari profillemeye, siber terör, şantaj, eleman devşirme ve suikast lojistiği
Kabul Eden Devletin Güvenliğine Etkisi	Kamu düzenine ve ulusal güvenlik mimarisine tam uyum	Ulusal güvenliğe yönelik asimetrik/hibrid tehdit
Türk Ceza Kanunu Karşısındaki Genel Durumu	Suç unsuru barındırmayan meşru derneksel ve siyasi faaliyetler	Casusluk ve Etki Ajanlığı kapsamında potansiyel suç odağı

Tablo 2 - Gayriresmi Temsilciliklerin Hukuki Açından Karşılaştırılması

X. Nüfuz Casusluğu ve Bürokratik Sızma Girişimleri

Yabancı devlet ajanlığı faaliyetlerinin en tehlikeli aşamalarından biri, illegal yapıların hedef ülkenin resmi kurumlarına, bürokrasisine veya nüfuzlu siyasi figürlerine erişim sağlama çabasıdır. Kendilerini "Çeçenistan Türkiye Temsilciliği" olarak tanıtan grubun bazı dernek yöneticilerinin kişisel bağlantıları ve derneklerin resmi yasal statülerini kullanarak devlet kurumlarına sokulması, belediye başkanları, milletvekilleri, kaymakamlar ve nüfuzlu kişilerle görüştürülmesi, tipik bir "nüfuz casusluğu" ve "kamusal sızma" operasyonudur.

- **Meşruiyet Devşirme Operasyonu:** Türkiye Cumhuriyeti nezdinde hiçbir diplomatik veya hukuki tanınırlığı olmayan yasadışı bir şahsın resmi makamlarla veya nüfuzlu kişilerle yan yana getirilmesi; bu şahsa ve arkasındaki Kadırov rejimine Türkiye’de sahte bir "hukuki ve siyasi meşruiyet" devşirme amacı taşır.

- **İstihbari Sızma ve Bilgi Güvenliği Riski:** Yabancı bir rejimin (ve onun propaganda bakanı Ahmed Dudayev'in) direktifiyle hareket eden şahısların, dernek yöneticileri aracılığıyla devlet koridorlarına erişim sağlaması, belediye başkanları, kaymakamlar ve milletvekilleri ile görüşmesi Türkiye Cumhuriyeti'nin iç güvenliği ve istihbari mahremiyeti açısından doğrudan bir tehdittir. Bu görüşmeler vasıtasıyla devletin refleksleri, bürokratik yapısı veya nüfuzlu kişilerin eğilimleri hakkında bilgi toplanması, TCK m. 328 (Siyasal Casusluk) suçunun unsurlarını doğrudan tamamlar.

Öte yandan, kendilerine temsilcilik rolü verilenlerin diasporada önemli bir makam sahibi oldukları intibası uyandırmak gayesiyle, çeşitli mecralarda “Çeçen Cumhuriyeti Milli Politika, Dış İlişkiler, Basın ve Enformasyon Bakanlığı Türkiye Cumhuriyeti’ndeki Çeçen Diasporasından Sorumlu Bakan Yardımcısı” sıfatı ile tanıtıldığı gözlemlenmiştir. Oysaki, Kremlin kontrolündeki Rus yanlısı Çeçen yönetiminin ilgili bakanlığının internet sitesinde “Türkiye Cumhuriyeti’ndeki Çeçen Diasporasından Sorumlu Bakan Yardımcılığı” gibi bir görevin olmadığı ilgili teşkilat yapılanmasında görülmektedir³². Aynı şekilde atamalara ilişkin kararnameler listesinde de böyle bir makama ilgili şahsın atandığına ilişkin herhangi bir belgeye yer verilmemektedir. Hepsinden öte, ilgili Rus yanlısı Çeçen Bakan Ahmed Dudayev dahi sosyal medya hesaplarından bu konuyla ilgili yaptığı paylaşımlarda Türkiye Çeçen diasporasından sorumlu “Pomoshchnik” (Помощник) sıfatını kullanmaktadır. Bu terim “Bakan Yardımcısı” değil, “Asistan” manasına gelmektedir ki ilgili bakanlığın internet sitesinde bu şahsa ait bilgiye yer verilmemesinin nedeni de budur.

- **Kamu Görevinin Usulsüz Üstlenilmesi (Unvan Gasbı):** Türk Ceza Kanunu'nun 262. maddesi; bir kimsenin, hukuki bir yetkisi olmaksızın resmi bir sıfat veya unvanı takınarak kamu görevi üstlenmeye kalkışmasını veya bu unvanın arkasına saklanarak hukuki/kamusal işlemler yürütmesini cezalandırır.

Suçun Oluşumu: İlgili şahsın, resmi teşkilat şemasında dahi bulunmayan ve atama kararnamesi olmayan "Bakan Yardımcısı" unvanını kullanarak Türkiye Cumhuriyeti'nin milletvekilleri, belediye başkanları ve kaymakamları ile resmi görüşmeler yapması, bu unvanla kamusal kabul görmeye çalışması suçun maddi unsurunu oluşturur.

Aldatma Kabiliyeti: Rusça aslı basit bir "Asistan/Danışman" (Pomoshchnik) olan bir terimi, Türk bürokrasisini ve kamuoyunu manipüle etmek amacıyla kasıtlı olarak "Bakan Yardımcısı" şeklinde diplomatik/siyasi ağırlığı olan bir makam gibi lanse etmek, resmi makamları yanıltmaya yönelik nitelikli bir unvan gasbidir.

- **TCK Madde 204 / 207: Resmi veya Özel Belgede Sahtecilik (İltisaken):** Eğer bu şahıs belediye, valilik, kaymakamlık veya siyasi parti genel merkezlerine yaptığı randevu başvurularında, yazışmalarda veya hazırladığı kartvizit/antetli kağıtlarda kendisini resmi olarak "Bakan Yardımcısı" unvanıyla beyan etmişse; bu durum ceza hukuku

³² <https://minnacinform-chr.ru/ministerstvo/rukovodstvo/>

doktrinde "*Fikri Sahtecilik*" veya doğrudan "*Özel Belgede Sahtecilik*" suçunu doğurur. Olmayan bir hukuki statüyü varmış gibi göstererek resmi kurumları yanıltıcı belge tanzim etmek cezai sorumluluk doğurur.

- **TCK Madde 157 / 158: Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Aracı Kılınması Suretiyle Nitelikli Dolandırıcılık (Hile Unsuru):** Ceza hukukunda dolandırıcılık suçunun oluşması için bir "hile" ve bu hileyle iğfal edilmiş bir mağdur/muhatap gerekir. Şahsın, aslında "Asistan" olan görevini "Bakan Yardımcısı" olarak büyüterek Türk devlet ricaline ve yerel yöneticilere kabul ettirmesi, bu unvanı kullanarak kamu gücünden yararlanması, belediyelerden lojistik/ayrıcalık talep etmesi veya nüfuz devşirmesi, "kamu kurumlarının aracı kılınması suretiyle nitelikli dolandırıcılık" suçunun hile unsurunu oluşturur. Çünkü muhatap alınan resmi makamlar, karşılarında yabancı bir devletin üst düzey diplomatik/siyasi temsilcilerinden birinin olduğunu zannederek hileye maruz bırakılmaktadır.
- **TCK Madde 339/A (Etki Ajanlığı) ve TCK Madde 328 (Siyasal Casusluk) Suçlarının Ağırlaştırıcı Sebebi / İcra Hareketi:** Bu uydurma sıfatın kullanılması, raporda daha önce analiz edilen casusluk ve etki ajanlığı suçlarından bağımsız ele alınamaz. Aksine, o suçların "işleniş yöntemi" ve en büyük delilidir. Gerçek dışı bu unvan, Ahmed Dudayev'in talimatlarını Türkiye'de daha rahat uygulayabilmek, devlet koridorlarında kapıların daha kolay açılmasını sağlamak ve muhalif diasporaya karşı "*Bakın ben koskoca Bakan Yardımcısıyım, devlet beni ağırlıyor*" algısıyla baskı kurmak için uydurulmuştur. Dolayısıyla bu yalan, TCK m. 339/A'da düzenlenen "*yabancı devletin siyasal çıkarları doğrultusunda Türkiye'de nüfuz ve etki alanı oluşturma*" suçunun kasıt ve icra aşamasını doğrudan ispatlayan adli bir veri niteliğindedir.

Şahsın tabi olduğu Rus yanlısı Çeçen Bakan Ahmed Dudayev'in açıklamalarında sadece bir "Asistan" (*Pomoshchnik*) olduğunun tescillenmiş olması; Türkiye'de kullandığı "Bakan Yardımcısı" sıfatının kasıtlı bir bürokratik aldatmaca ve unvan gasbı olduğunu ortaya koymaktadır. Bu eylem tek başına TCK m. 262 (Kamu Görevinin Usulsüz Üstlenilmesi) suçunu oluşturduğu gibi; devlet ricalini hile ile aldatarak nüfuz casusluğuna zemin hazırladığı için TCK m. 328 ve TCK m. 339/A kapsamındaki organize suç faaliyetinin de en somut maddi delilidir.

XI. Türk Ceza Mevzuatı ve Yargıtay İçtihatları Işığında Hukuksal Değerlendirme

Yasadışı sözde "*Çeçenistan Türkiye Temsilciliği*" adı altında yürütülen organizasyonlar, "Kültür Gezisi" adı altındaki devşirme faaliyetleri ve yabancı bir devletin milis komutanından nişan/madalya alma eylemleri, **Türk Ceza Kanunu** ve **Yargıtay Ceza Genel Kurulu** içtihatları çerçevesinde ağır suç unsurları barındırmaktadır.

A. TCK Madde 328: Siyasal veya Askeri Casusluk Suçu

Yabancı bir devletin veya istihbarat servisinin (FSB/GRU/Kadırov Milisleri) çıkarları doğrultusunda, Türkiye'deki sığınmacıların veyahut bahse konu rejime muhalif Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının adreslerini, günlük rotalarını ve kişisel verilerini derlemek, TCK 328 kapsamında değerlendirilmelidir.

- **Suçun Maddi Unsuru:** Maddi unsur, devletin güvenliği veya iç-dış siyasal yararları bakımından gizli kalması gereken bilgilerin ötesinde, yabancı bir devlet adına Türkiye Cumhuriyeti egemenlik alanında istihbari faaliyet yürütülmesidir.
- **Yargıtay Emsali:** Yargıtay yerleşik içtihatlarında, "*Yabancı bir devlet veya istihbarat örgütü adına Türkiye'de yaşayan yabancı uyruklu veya Türk vatandaşı şahısların takip edilmesi, fotoğraflanması, fişlenmesi ve bu bilgilerin yabancı devlete aktarılması eylemlerini, bilginin devlet sırrı olup olmadığına bakılmaksızın Siyasal Casusluk*" olarak kabul edilmektedir³³. Dernekler ya da kimi sivil şahıslar vasıtasıyla muhaliflerin kimliklerinin, kişisel bilgilerinin veyahut adreslerinin Grozny-Moskova eksenli yapılara ve bu yapıların temsilcilerine sızdırılması bu suçun doğrudan kurucu unsurudur.

B. TCK Madde 339/A: Devletin Güvenliği veya Siyasal Yararları Aleyhine Faaliyet (Etki Ajanlığı)

Türk ceza mevzuatında yer alan **TCK m. 339/A** (*Devletin güvenliği veya siyasal yararları aleyhine faaliyetler*) maddesi, klasik casusluk tanımına girmeyen ancak yabancı devletlerin stratejik çıkarları doğrultusunda Türkiye içinde yürütülen operasyonel ve psikolojik faaliyetleri cezalandırmak üzere kurgulanmıştır.

Maddenin Hukuki Gerekçesi ve Unsurları: Bu düzenleme, yabancı bir devlet veya organizasyonun talimatıyla, Türkiye Cumhuriyeti'nin iç düzenini, kamu güvenliğini, sosyolojik dokusunu veya uluslararası itibarını zedeleyecek nitelikteki "*etki ajanlığı*" ve "*transnasyonel baskı*" faaliyetlerini yakalamayı amaçlar. Maddenin maddi unsuru, yabancı bir odak adına Türkiye'de operasyonel, organizasyonel veya kamusal alan bulma faaliyetidir.

Mayıs 2026 Çeçenya Seyahati ile İliyet Bağı: Yabancı bir diktatörlüğün ve işgal gücü aygıtının finansmanı ile Türkiye'den kitlelerin organize edilerek Çeçenya'ya götürülmesi, o rejimin propagandasını yapacak ve Türkiye'deki muhalif sesleri bastıracak organik bir sosyal taban yaratma faaliyetidir. Bu durum, TCK m. 339/A kapsamında yabancı bir devletin siyasi çıkarları doğrultusunda Türkiye'de nüfuz alanı oluşturma suçunun somut icra hareketidir.

Ağustos 2026 Dil ve Kültür Kampı (14-20 Yaş) ile İliyet Bağı: Hukuken reşit olmayan veya gelişim çağındaki gençlerin, Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı ve Dışişleri Bakanlığı kontrolü dışında, tamamen totaliter ve suça batmış yabancı bir rejimin ideolojik endoktrinasyonuna tabi tutulması, ceza hukuku doktrininde "*geleceğe yönelik eleman devşirme ve yumuşak güç maskeli istihbari hazırlık*" olarak nitelendirilir. Devletin iç egemenliğine ve geleceğine yönelik bu operasyon, TCK m. 339/A'daki suçun tam karşılığıdır.

---

³³ Yargıtay 3CD Esas : 2023/22399 - Karar : 2024/2320 & YARGITAY 16. CEZA DAİRESİ Esas : 2018/2088 Karar : 2018/2728 Tarih : 20.09.2018

Askeri Nişan Teltifi ile İlliyyet Bağı: Mayıs 2026'da yabancı bir paramiliter ordu komutanından askeri nişan alınmasıyla sonuçlanan süreç ise bu madde kapsamında tam bir suçüstü halidir.

- **Hukuki Analiz:** TCK 339/A maddesi, "*Yabancı bir devlet veya organizasyonun stratejik çıkarları doğrultusunda, Türkiye'de kamuoyu oluşturma, sivil toplumu manipüle etme, yabancı otokratik bir rejimi meşrulaştırma ve bu doğrultuda hiyerarşik bağ kurma*" eylemlerini cezalandırır.
- **Askeri Nişanın Hukuki Hükmü:** Bir STK veya vakıf temsilcisinin veyahut herhangi bir sivilin, uluslararası yaptırım listesinde olan, Ukrayna'da savaş suçlarına karışmış paramiliter bir birim komutanından (Zamid Chalayev) resmi askeri nişan alması; söz konusu eylemlerin kültürel bir faaliyet olmadığı, yabancı devletin silahlı ve siyasi aygıtıyla kurulmuş organik ve hiyerarşik bir sadakat bağının (iltisak) en açık maddi delilidir. Bu durum, faili doğrudan yabancı devletin Türkiye'deki operasyonel aparatı haline getirir.

Şarkışla Toplantısı ile İlliyyet Bağı ve Ahmed Dudayev'in Talimatı : TCK m. 339/A'nın tatbiki için en zorunlu ve tespiti en güç unsurlardan birisi, yürütülen faaliyetin arkasında "*yabancı bir devletin veya organizasyonun doğrudan karar, talimat veya yönlendirmesinin, yani organik bağın*" bulunduğu ispat edilmesidir. Sivas ili Şarkışla ilçesinde 22 Ağustos 2026 tarihinde düzenlenmek istenen sözde "*Türkiye Çeçen Diasporası Birlik ve Beraberlik Toplantısı*", bu hukuki illiyyet bağını hiçbir şüpheyi yer bırakmayacak şekilde kurmaktadır:

- **Doğrudan Yabancı Devlet Talimatı:** Bu toplantının gerçekleştirilmesi emri, bizzat Kremlin güdümlü rejimin Enformasyon ve Ulusal Politika Bakanı olan ve propaganda yöntemleri sebebiyle Rus destekli rejimin propaganda bakanı Ahmed Dudayev tarafından doğrudan verilmiştir. Dudayev'in, kendi yönettiği resmi sosyal medya hesapları üzerinden bu organizasyonu, hedeflerini ve talimatlarını defaatle açıkça teyit ve deklare etmiş olması; TCK m. 339/A kapsamında aranan "*yabancı devlet talimatı ile hareket etme*" kurucu unsurunun en açık hukuki delilidir.
- **Egemenlik Alanında Fiili Nüfuz ve Karargah Kurma Girişimi:** Yabancı bir devletin bakanının talimatıyla, Türkiye Cumhuriyeti'nin bir köyünde diaspora buluşması adı altında kitlelerin mobilize edilmesi; sivil toplum veya kültürel faaliyet sınırlarını tamamen aşarak, yabancı bir otoritenin Türkiye topraklarında paralel bir kamusal alan ve operasyonel üs yaratma girişimidir. Bu durum, TCK m. 339/A'da cezalandırılması öngörülen "*yabancı devletin siyasal yararları doğrultusunda Türkiye'de nüfuz ve etki alanı oluşturma*" suçunun tam olarak vücut bulmuş halidir.
- **İşbirlikçilerin Cezai Sorumluluğu:** Ahmed Dudayev'in talimatıyla Türkiye'de bu toplantıyı organize eden, lojistiğini sağlayan ve yerel koordinasyonu yürüten dernek yöneticileri ile yerel figürler; basit bir dernek faaliyeti yürütmemekte, doğrudan yabancı bir devlet görevlisinin Türkiye'deki iç egemenliği aşındırmaya yönelik operasyonel emirlerini icra etmektedirler. Bu durum, bu şahısları TCK m. 339/A uyarınca doğrudan "**fail**" veya "**suç ortağı**" konumuna getirmektedir.

C. TCK : Tasarlayarak Adam Öldürmeye İştirak / Yataklık

Suikast timlerine lojistik destek sağlayan, keşif ve takip notlarını aktaran ya da hedef şahısların mülteci başvuru dosyalarındaki gizli ikametgah bilgilerini ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının kişisel verilerini hukuka aykırı şekilde yabancı yapılarla paylaşan yerel aktörler; gerçekleştirilen veya teşebbüs aşamasında kalan suikast eylemlerindeki operasyonel rolleri ve fiil üzerindeki hakimiyet derecelerine göre, Türk Ceza Kanunu'nun 37. maddesi uyarınca "müşterek fail" sıfatıyla ağırlaştırılmış müebbet hapis veya 39. maddesi uyarınca "yardım eden" sıfatıyla 15 yıldan 20 yıla kadar hapis cezası istemiyle, "**Tasarlayarak Kasten Öldürmeye İştirak**" (TCK m. 82/1-a) suçundan yargılanma ağır hukuki riski altındadırlar.

D. Suçun Maddi Olarak Fonlanması (Finansal Sorumluluk)

Bu sözde temsilciliğin etkinliklerini, ofis giderlerini veya personellerini fonlayan iş insanları, dernekler veya yapılar, suçun işlenmesini kolaylaştırma kapsamında değerlendirilir. Eğer bu yapının faaliyetleri Türkiye'nin güvenliğine karşı bir terör veya suikast faaliyetiyle (Örn: TCK m. 312 - Anayasal Düzeni İhlal) ilişkilendirilirse, fon sağlayanlar doğrudan Terörizmin Finansmanı Kanunu ve ilgili ağır ceza maddeleri kapsamında yürütülecek soruşturmaların radarına girer.

E. Suçu Bildirmeme Yükümlülüğü (TCK m. 278)

Bahse konu yapının, bu yapıya eklemlenen sivil toplum kuruluşlarının, sivil şahısların ya da kamu görevi yürüten kişilerin yabancı bir devlet adına Türkiye'de hukuka aykırı istihbari faaliyetler yürüttüğünü, suç planladığını bilen ancak bunu yetkili makamlara bildirmeyen herkes, TCK m. 278 uyarınca suçu bildirmeme suçundan cezai risk altındadır.

XII. Transnasyonel Baskının Uluslararası Hukuk Belgesi ve Yaptırımlar Boyutu

A. Evrensel Yargı Yetkisi ve İnsanlığa Karşı Suçlar

Rus destekli Kadırov rejiminin kendi sınırları dışında gerçekleştirdiği sistematik zorla kaybetmeler, planlı suikastlar ve işkenceler, belirli şartlar altında Roma Statüsü ve uluslararası teamül hukuku kapsamında "İnsanlığa Karşı Suçlar" kategorisinde değerlendirilmelidir. Bu bağlamda, Kadırov rejimi aleyhinde uluslararası bağımsız yargılama mekanizmasının ivedi biçimde işletilmesi, Rusya Federasyonu ve işgal altındaki Çeçenya dışındaki mal varlıklarına el konulması konusuna Türkiye Cumhuriyeti'de müdahil olabilecektir.

B. Küresel Kümelenmiş Yaptırımlar: Magnitsky Yasası ve İkincil Yaptırım Riski

Otokratik rejimlerin transnasyonel baskı aygıtlarına karşı uluslararası toplumun geliştirdiği en etkili finansal ve hukuki enstrümanlardan biri Küresel Magnitsky İnsan Hakları Hesap Verilebilirlik Yasası ve benzeri yaptırım rejimleridir (ABD, AB, İngiltere, Kanada, Japonya ve Avustralya yaptırım listeleri).

Ramzan Kadırov, sağ kolu Adam Delimkhanov, Propaganda Bakanı Ahmed Dudayev ve bu rejimin uluslararası operasyonlarını/suikast timlerini finanse eden paravan yapılar, ABD ve Avrupa Birliği'nin yaptırım listelerinde ilk sıralarda yer almaktadır. Yaptırım mevzuatları

uyarınca, bu nominal yapıyla, bu yapının atadığı sözde “temsilcilerle” veya onlara bağlı resmi olmayam yapılarla finansal, ticari veya lojistik işbirliği yapanlar, ortak seyahatler düzenleyen veya askeri/paramiliter nişanları kabul eden yerel aktörler, "İkincil Yaptırımlara" maruz kalma ve küresel finans sisteminden dışlanma riski taşırlar. Bu durum, söz konusu derneklerin, yöneticilerinin ve faaliyetlere dahil olan üyelerinin banka hesaplarının dondurulması, yöneticilerinin uluslararası seyahat engelleriyle karşılaşması ve uluslararası finansal sistemden dışlanması gibi ağır sonuçlar doğurur.

C. MASAK Denetimleri, İktisadi İltisakların Belirlenmesi ve İhtiyati Bloke/El Koyma Tedbirleri

Kremlin’in uzantısı olan Kadırov rejiminin ve yabancı istihbarat servislerinin sınır aşan baskı, suikast ve casusluk mekanizmalarının çökertilmesindeki en kritik aşama, finansal damarların kesilmesidir.

- **Kapsamlı MASAK İncelemesi:** Sivil toplum maskesi takan bu yapıların ve onlarla organik bağ kuran, seyahatlerine katılan, bunlara fon sağlayan veya bunlardan fon kabul eden tüm gerçek ve tüzel kişilerin mali hareketleri Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK) tarafından geriye dönük olarak mercek altına alınmalıdır.
- **İhtiyati Tedbirler ve Bloke/El Koyma:** Yabancı bir otoriter rejimin etki ajanlığı, casusluk ve transnasyonel suikast faaliyetlerine finansman sağlandığına veya bu şebekelerle iktisadi iltisak bulunduğu dair makul şüphe/tespit olduğu anda; faillerin tüm banka hesapları, finansal enstrümanları ve taşınır/taşınmaz mal varlıkları üzerinde nihai bir mahkeme kararı çıkana kadar geçici olarak bloke konulması ve ihtiyati el koyma mekanizmaları tavizsiz işletilmelidir.

D. Vatandaşların Güvenliği ve Egemenlik Koruyuculuğu

Transnasyonel baskı ve suikast tehditleri sadece geçici sığınmacı veya muhacir statüsündeki kişileri değil, hedef ülkelerin doğrudan kendi vatandaşlarını da hedef almaktadır. Çeçen kökenli Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlar, bu nominal yapının ve arkasındaki istihbarat ağlarının açık hedefi konumundadır. Devletin asli görevi kendi egemenlik sınırları içinde her bir vatandaşın can, mal ve güvenliğini korumaktır. Meşru güç tekeli elinde bulunduran devlet, yabancı bir rejimin silahlı kanadının kendi topraklarında vatandaşlarını tehdit etmesine kesinlikle müsaade etmemelidir.

XIII. Genel Sonuç ve Ulusal Güvenlik Stratejisi Tavsiyeleri

Genişletilmiş ve tüm hukuki argümanlarıyla tahkim edilmiş bu analizin de net bir şekilde ortaya koyduğu üzere, sığınmacı nüfusu ve etnik diasporalar üzerinde fiili bir paralel otorite kurmaya yeltenen, sözde "Temsilcilikler" ve bugün birer paravan haline dönüştürülmüş bazı dernek şebekeleri, asimetrik bir hibrid tehdit odağıdır. Bu bakımdan devlet egemenliğinin korunması, vatandaşlarının ve kendisine sığınanların can güvenliğinin sağlanması, TCK hükümlerinin tavizsiz uygulanması ve sınır aşan şebekelerin çökertilmesi adına şu adımların koordineli şekilde atılması tavsiye edilmektedir:

- **Hukuki İnceleme ve Kapatma:** Söz konusu yapıların tüzük dışı faaliyetleri ve yabancı rejim unsurlarıyla olan doğrudan veya dolaylı askeri/siyasi bağları nedeniyle adli soruşturmalar derinleştirilmeli, TCK 328 (*Casusluk*) ve TCK 339/A (*Etki Ajanlığı*) kapsamındaki suç unsurları temelinde Türkiye Cumhuriyeti yasalarına uygun olarak kurulmuş olsalar dahi tüzüklerine aykırı faaliyet içerisine girerek paravan bir yapı niteliği kazanan her türden tüzel kişilikler idari ve adli kararla kapatılmalıdır.
- **İvedi Soruşturmalar ve Görevden El Çektirme:** Bahse konu yasadışı yapılarla görüşen, bu yapıların kültürel maske altında gerçekleştirdiği faaliyetlere katılan tüm isimler ile bu isimlerin yakın iş ve arkadaş çevreleri geniş bir soruşturmaya tabi tutulmalı; bu kişiler arasında kamu görevi yürütenlerin ise ayrıca süratle görevden el çektilmeleri gereklidir.
- **Mali Abluka ve İhtiyati El Koyma:** MASAK kanalıyla bu yapılarla iş birliği yapanlar, seyahatlerine katılarak paramiliter odaklarla ilişki kuranlar, bu yapıların etkinliklerine katılanlar veya benzer hibrit istihbarat ağlarıyla iktisadi iltisakı bulunan tüm aktörlerin şahsi ve tüzel banka hesapları incelenmeli; suç finansmanının engellenmesi amacıyla bloke ve el koyma tedbirleri gecikmeksizin uygulanmalıdır.
- **Çifte Güvence (Sığınmacı ve Vatandaş Koruması):** Başta muhalif sığınmacılar olmak üzere, tüm sığınmacıların güvenlikleri artırılmalı; geri gönderme yasağı (*non-refoulement*) tavizsiz uygulanmalı; tehdit altındaki Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının can güvenliği de devletin anayasal koruma kalkını altına alınmalıdır.
- **İnterpol Suistimallerine Son:** Rusya Federasyonu'nun muhaliflere karşı kullandığı gerçek dışı İnterpol talepleri dikkate alınmamalı, bu uluslararası mekanizmanın bu şekilde suistimal edilmesi engellenmelidir. Ayrıca gerçek dışı bu ve benzeri talepler ile keyfi şekilde sığınmacılar hakkında oluşturulan G-87 tehdit kodlarının uygulanmasına son verilmelidir.
- **Uluslararası Güvenlik İçin İş Birliği:** Rus askeri istihbaratının ve aparatlarının küresel operasyon kodları İnterpol suistimleri müttefik servislerle paylaşarak hibrit tehdide karşı küresel bir set çekilmeli, uluslararası bir yargılama yapılmanın önü açılmalıdır.
- **Provokasyona Açık Etkinliklerin Yasaklanması:** Kamu güvenliği dikkate alınarak bu şebekenin "kültürel etkinlik" adı altındaki her türlü provokasyona açık etkinlik organizasyonlarına izin verilmemeli, eğer daha önceden verilmiş izinler var ise bu izinler ivedilikle kamu güvenliği adına iptal edilmelidir.